

Kommunfullmäktige (KF) kallas till sammanträde

Datum: 2019-05-27

Tid: kl. 17:00

Plats: Sessionssalen, kommunkontoret, Skillingaryd

Christer Holmgren (M)
Ordförande

Annika Hedvall
Sekreterare

Val av protokolljusterare samt godkännande av dagordning
Förslag på protokolljusterare: Sofia Isaksson (KD) och Valter Hagström (SD)

Kallade ledamöter

Gert Jonsson (M), Mats Oskarsson (M), Ann-Katrin Löfstedt (M), Gunilla Otterberg (M), Allan Ragnarsson (M), Britt Johansson (M), Jörgen Johansson (C), Anna-Maria Toftgård (C), Pelle Philip (C), Ulf Abrahamsson (C), Ida Philip (C), Atcha Adinda (L), Ewa Magnusson (L), Magnus Thelin (L), Thomas Axelsson (KD), Jenny Larsen (KD), Maritha Bengtsson (KD), vice ordförande, Christer Sandén (KD), Sofia Isaksson (KD), Kenth Williamsson (S), Annelie Borgström (S), Roger Ödebrink (S), Carina Ödebrink (S), Marijo Corkovic (S), Christina Karlsson (S), Nadira Kilim (S), Tuula Ingner (S), Kenneth Åberg (S), Anna Karin Slunge (S), Robert Alkemark (S), 2:e vice ordförande, Stig-Göran Hultsbo (MP), Jan-Olof Svedberg (SD), Claes Nord (SD), Valter Hagström (SD), Niklas Oskarsson (SD), Jan-Erik Aronsson (SD), Lennart Karlsson (EMP), Klas Gustavsson (EMP), Elizabeth Orellana Bravo (V), Jan Sjögren (SD)

För kännedom till ersättare

Carl Johansson (M), Lars Seger (M), Werner Andersson (M), Adis Begovic (M), Carina Stridh Bjurhager (C), Sverker Bernhardsson (C), Sven Samuelsson (C), Malin Gustavsson (L), Nicklas Nordquist (KD), Viktoria Öneby (KD), Camilla Olsson (KD), Tommy Ottosson (S), Solweig Antonsson (S), Nexhat Shabani (S), Helena Erlandsson (S), Thomas Strand (S), Linnéa Lundgren (V), Malin Rehnstedt (MP), Michael Anderberg (MP), Lars-Olof Hinderesson (SD), Patrick Åhlin (SD), Johan Oskarsson (SD), Eva Malmberg (EMP), Jennie Lassen (EMP), Erica Gunnarsson Kibowa (V), Ann-Christin Holmgren (L), Anita Chestersson (S)

1. Sammanträdets kungörande
2. Upprop
3. Val av protokolljusterare samt fastställande av tid och plats för protokollets justering
4. Godkännande av dagordning
5. Interpellationer och frågor
6. Inkomna motioner och medborgarförslag
7. Mål för ny mandatperiod (KS 2019/017)
8. Införande av ärendportal för politiker och medborgare - Meetings Plus (KS 2018/303)
9. Utträde ur Sveriges ekokommuner (KS 2018/291)
10. Vaggeryds kommuns Dagvattenstrategi Del 1 - mål och strategier (KS 2018/237)
11. Redovisning av motioner och medborgarförslag som inte är slutbehandlade, april 2019 (KS 2019/088)
12. Valärenden (KS 2019/006)
13. Delgivningar (KS 2019/004)

Ledamot i kommunfullmäktige som är förhindrad att delta i sammanträdet ska anmäla detta till kommunledningskontoret, tel. 0370-678000 eller via e-post kommunstyrelsen@vaggeryd.se. Kallelse av ersättare sker genom kommunledningskontorets försorg.

7

Mål för ny mandatperiod

KS 2019/017

§100

Mål för ny mandatperiod (KS 2019/017)

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna förslag till nya mål för mandatperioden (Bilaga).

Kommunstyrelsens beslut

- Kommunstyrelsen uppdrar till kommunledningskontoret att påbörja framtagandet av ett strategiskt utvecklingsprogram som ska förtydliga målens innebörd.
- Kommunledningskontoret får i uppdrag att bistå samtliga nämnder i arbetet med implementering av fullmäktiges nya mål.

Sammanfattning

Inför framtagandet av nya mål för mandatperioden har en tidsplan och en process beslutats, och ett förslag till beslut att förlänga vision och värdegrund till 2030 har godkänts av fullmäktige 25 februari. Kommunstyrelsen har genom dialog tagit fram ramar som i korthet innebär att de övergripande målen ska ha ett medborgarperspektiv, de ska vara utvecklande och det ska synas en förflyttning. Mål och medel ska höras samman och hänsyn måste tas till underhåll och förvaltning. Målen ska vara få och styrande och med målen ska direktiv ges till nämnder hur de ska förhålla sig till målen. De övergripande målen ska vara långsiktiga och kunna hålla över mer än en mandatperiod. Målen ska ha en fortsatt koppling till vision och värdegrund och sättas inom fyra målområden med ursprung i kommunstyrelsens egna måleffektiviseringsarbete där kopplingen till Agenda 2030 är tydlig och hänsyn tagits till de tidigare övergripande målen.

Den 1 april hölls en medborgardialog med 100 deltagare från 9 olika målgrupper där det fördes samtal kring olika frågeställningar kopplade till de fyra olika målområdena som kommunstyrelsen fastställt. Underlaget har sammanställts och presenterades på arbetsutskottets sammanträde den 10 april och användes som grund i diskussionen inför framtagandet av nya övergripande mål. Parallellt fanns frågeställningarna att besvara digitalt för de som inte deltog den 1 april.

Allt material som framkommit har dels använts som underlag till formulering av övergripande mål, dels kommer det att användas som förtydligande delmål m.m. i ett strategiskt utvecklingsprogram. En del av materialet är kopplat till arbetet med ny översiktsplan och ett boendeförsörjningsprogram och den del är konkreta förslag som kommer lämnas över till berörda verksamheter, främst tekniska kontoret. Återkoppling har gjorts till deltagare från 1 april.

Kommunstyrelsen (KS)

Mötesdatum

2019-05-08

Förslag till nya fullmäktigemål formulerades under arbetsutskottets sammanträde inför beslut och möjlighet till revidering i kommunstyrelsen den 8 maj, för slutligt godkännande av kommunfullmäktige. Målen ska ingå i budget för 2020.

Varje nämnd omhändertar samtliga fyra övergripande fullmäktigemål genom egna nämndmål som redovisas senast i samband med Programbudget 2019. Nämndmålen bör vara få, tydliga och mätbara.

Under april-maj pågår även utskick och dialog med nämnder och bolag kring de övergripande målen där framför allt möjligheten för koncernen att bidra till en framtida måluppfyllelse ska omhändertas inför framtagande av ett förtydligande strategiskt utvecklingsprogram.

Dialogen ska genomföras inom nämndernas egna sammanträden samt under budgetdialoger 24/4 och 9/5. Eftersom kommunstyrelsen valt att föra dialog med medborgare och medarbetare kring de framtida målen beaktas en hög grad av transparens i den fortsatta processen för framtagandet av nya mål för mandatperioden.

Nämnder och bolag har tillfrågats kring förslaget och samtliga svar som inkommit är positiva till de nya målen och alla nämnder och bolag säger sig ha möjlighet att bidra till samtliga fyra mål.

Nämnders svar har bidragit till en förfining av förslaget som är:

Alla som bor, lever och verkar i Vaggeryds kommun uppnår tillsammans visionen genom fyra mål:

Vaggeryds kommun ska vara en plats...

- med hållbar samhällsutveckling och tillväxt i hela kommunen
- med hög sysselsättning, ett varierat näringsliv och en utbildning med god kvalitet
- med en hög kunskapsnivå, en aktiv fritid och ett rikt kulturliv - för en god hälsa
- som är attraktiv, trygg och tillgänglig - där alla känner delaktighet och kan påverka

Vaggeryds kommuns fyra mål för mandatperioden är långsiktiga och är kopplade till FNs 17 globala mål inom Agenda2030.

Alla verksamheter bidrar till samtliga fyra mål som förtydligas genom ett strategiskt utvecklingsprogram.

Samtliga mål följs upp i samband med prognos och rapportering av ekonomi och kvalitetsresultat.

Yrkanden

Magnus Thelin (L) yrkar att kommunledningskontoret får i uppdrag att bistå övriga nämnderna i arbetet med implementering av de nya målen.

Kommunstyrelsen (KS)

Mötesdatum

2019-05-08

Propositionsordning

Ordföranden frågar om kommunstyrelsen kan anta arbetsutskottets förslag med Magnus Thelins (L) tilläggsyrkande och finner det antaget.

Expedieras till

Samtliga nämnder

Kommunens ledningsgrupp

Beslutsunderlag

- Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen 2019-04-10 § 70
- Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse 2019-04-03
- Kommunstyrelsens beslut 2019-03-06, § 58, Mål för ny mandatperiod - fortsatt förberedande dialog

Vision 2030

Här ger vi plats för att göra skillnad

En plats för möjligheter formad med **tanke och omtanke**.
Där lusten är vår drivkraft och där glädjen smittar.

En plats med stark tradition för gränslöst skapande.
Där gemensam vilja och kunskap får livet att lyfta och **idéer att bli verklighet**.

En plats i rörelse som bygger på mångfald och hållbarhet.
Där allt är nära och **alla har betydelse**.

Alla som bor, lever och verkar i Vaggeryds kommun uppnår tillsammans visionen genom fyra mål:

Vaggeryds kommun ska vara en plats...

- med hållbar samhällsutveckling och tillväxt i hela kommunen
- med hög sysselsättning, ett varierat näringsliv och en utbildning med god kvalitet
- med en hög kunskapsnivå, en aktiv fritid och ett rikt kulturliv - för en god hälsa
- som är attraktiv, trygg och tillgänglig - där alla känner delaktighet och kan påverka

Vaggeryds kommuns fyra mål för mandatperioden är långsiktiga och är kopplade till FNs 17 globala mål inom Agenda2030.

Alla verksamheter bidrar till samtliga fyra mål som förtydligas genom ett strategiskt utvecklingsprogram.

Samtliga mål följs upp i samband med prognos och rapportering av ekonomi och kvalitetsresultat

**VAGGERYDS
KOMMUN**

***Kort summering
Framtagande av nya mål för mandatperioden
Kommunstyrelsen 2019-05-08***

Material sammanställt av camilla.wallinkupferberg@vaggeryd.se
Version 2019-05-08

En plats i rörelse som bygger på mångfald och hållbarhet.
Där allt är nära och **alla har betydelse**.

Kommunfullmäktiges övergripande mål 2015-2019

1. Attraktiv kommun

Kommunen skall vara en god och attraktiv kommun att **leva, bo och verka** i. Det är viktigt att **hela** kommunen får möjlighet att utvecklas. Verksamheten på Skillingaryds skjutfält ska inte påverka bostadsutvecklingen utanför skjutfältets gränser.

2. Vi ska vara...

Kommunens verksamheter ska vara **lättilgängliga** och ha ett positivt **problemösande** förhållningssätt.

Jämställdhet och ett **barn- och ungdomsperspektiv** beaktas i den kommunala planeringen.

3. Näringsliv

Kommunen ska arbeta för att fler företag etablerar sig i kommunen. Såväl traditionella industriföretag som tjänsteföretag.

4. Miljöfrågor – en naturlig del

Miljöfrågorna ska vara en naturlig del i alla kommunens verksamheter. Bl.a. genom minskade utsläpp av växthusgaser från energianvändning i byggnader och transporter ska den kommunala verksamheten bli **klimateutral**.

5. Vi tillsammans

Det ska vara ett gott **förhållningssätt** mellan personal, arbetsledning och politiken.

6. Ekonomisk styrka

Politiken ska präglas av ekonomisk styrka och **budgetföljsamhet**.

7. Skola

Kommunens elever ska lämna skolan med **godkända betyg**.

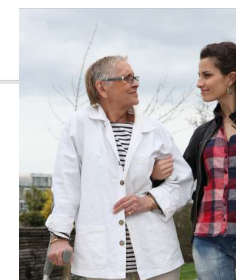
9. Föreningsliv & kultur

Vaggeryds kommun ska stärka sin position som en **god kulturkommun** och verka för ett **rikt och varierat föreningsliv** i hela kommunen.

8. Regional samverkan

Kommunen ska vara en **aktiv part** i den regionala utvecklingen.

10. Mångfald / Valfrihet

Mångfalden i de kommunala verksamheterna kan utvecklas genom att alternativa driftsformer **prövas**.

14

vaggeryd.se

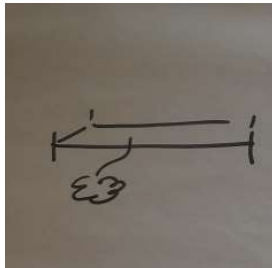
Plan för framtagandet av mål för ny mandatperiod

✓	KSAU 16/1	Dialog plan och process nya mål mandatperiod	✓ Förlänga vision2030
✓	KS 6/2, (KF 25/2)	Godkännande av förslag plan och process	
✓	21/2 Extra KS (Förstärkt) 13-16.30	Dialogworkshop kring 4-5 områden i syfte att lyfta politiskt viktiga delar att ha med i nya övergripande mål	
✓	6/3 KS förmiddag	Fortsatt arbete. KS presidium förbereder. Beslut medborgardialog	
✓	Mars – april	Dialog med medborgare 1 april ex. Digitalt verktyg, fysiska platser att lämna in förslag, 1-2 Open space Resultatet summeras till 1) nyckelord/innebörd mål 2) strategi/program	✓ Beslut projekt medel till utbildning i Agenda 2030
✓		Budgetdialog nr. 1 – avstämning 14/3 kl. 15-16: Nuläge i arb. nya mål	
✓	KSAU 10/4 + presidium o ev. arbetsgrupp	Formulera förslag till 4-5 mål med hjälp av summerat material input från medborgare Beslut utskick till nämnder möjlighet bidra till mål - Nämnder återkopplar 24/4 och 9/5 på budgetdialog nr. 2 - Nämnder skickar kommentarer innan KS 8 maj	
	KS 8/5	Godkänna förslag till mål – möjlighet ändring Uppdrag till presidiet att bearbeta inför slutberedning KSAU 22 maj Uppdrag påbörja arbetet med strategiskt utvecklingsprogram	
	KSAU 22/5, KS 4/6, KF 24/6	Slutligt beslut mål i samband m SPB20 (samverkan 28/5, utskick av SPB 29/5 t. KS)	
	KSAU 28/8, Strat utv.dag 5/9	Dialog strategiskt utv. program / Hållbarhetsprogram	
	KS 11/9, KF 30/9	Beslut strategiskt utvecklingsprogram/Hållbarhetsprogram	
	KF 25 november	Beslut Programbudget inkl. nämndmål 2020	

FYRA OLIKA FRAMTIDSSCENARIER - summering

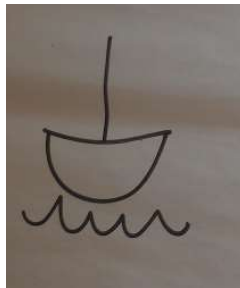
Överens om att vi inte vill vara här:

– som att
kissa på sig. Det värmer först men blir kallt sedan

Inget
hållbarhetstänk

... och överens om att vi inte vill vara här:

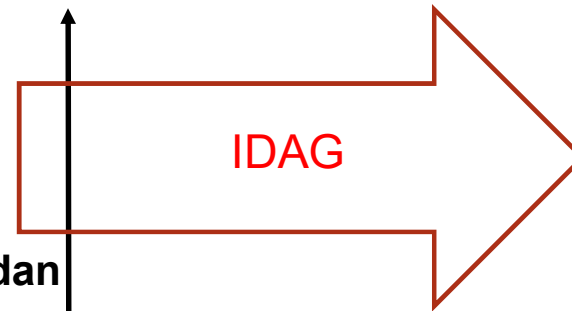
Sitta lugnt i båten utan segel

vaggeryd.se

Hög tillväxt

... ganska överens om var vi är och i vilken
riktning vi är på väg:

FRAMTID

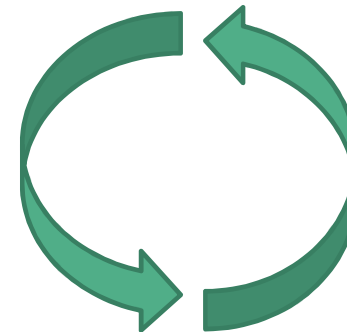
... kvar är att definiera vad
framtiden innebär....

Mycket
hållbarhetstänk

... inte överens om
vad detta tillstånd skulle innebära

Bild 2: Stagnation

Bild 1: Ständig förnyelse

Låg tillväxt

... finns behov om att prata mer
om detta möjliga scenario -
möjligheter och svagheter

Avskaffa all form av fattigdom överallt.

Säkerställa tillgång till och hållbar vatten- och sanitetsförvaltning för alla.

Minska ojämlikheten inom och mellan länder.

Bevara och nyttja haven och de marina resurserna på ett hållbart sätt i syfte att uppnå en hållbar utveckling.

Avskaffa hunger, uppnå tryggad livsmedelsförsörjning, uppnå en bättre kosthållning och främja ett hållbart jordbruk.

Säkerställa att alla har tillgång till tillförlitlig, hållbar och modern energi till en överkomlig kostnad.

Städer och bosättningar ska vara inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.

Skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem och hejda förlusten av biologisk mångfald.

Säkerställa att alla kan leva ett hälsosamt liv och verka för alla människors välbefinnande i alla åldrar.

Verka för en inkluderande och långsiktigt hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla.

Främja hållbara konsumtions- och produktionsmönster.

Främja fredliga och rättvisa samhällen för hållbar utveckling, samt bygga upp effektiva och inkluderande institutioner på alla nivåer.

Säkerställa en inkluderande och jämlik utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla.

Bygga upp en motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering och främja innovation.

Vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser.

Stärka genomförandemöden och återvitalisera det globala partnerskapet för hållbar utveckling.

Uppnå jämställdhet, och alla kvinnors och flickors egenmakt.

“Vi är den första generationen som kan utrota fattigdomen, och den sista som kan bekämpa klimatförändringarna”

FN:s generalsekreterare Ban Ki-moon

vaggeryd.se

Effekt för invånare och kommun – arbetshypotes MÅLOMRÅDEN

1. HÅLLBAR TILLVÄXT OCH SAMHÄLLSPANERING

Fysisk planering, miljö/klimat, ur
medborgarperspektiv

nuvarande KF mål 1 – Attraktivt Bo
Agenda2030 (ex. mål 11 Hållbara
städer och samhällen, mål 7 Hållbar
energi för alla – m.fl.)

3. KUNSKAP, HÄLSA OCH FRITID

(Kunskapsnivå och
folkhälsoperspektiv invånare
samt fritidsutbud för invånare)

KF mål 8 God kulturkommun o rikt
föreningsliv
Agenda2030 (ex. mål 3 Hälsa och
välbefinnande)

VISIONEN FÖR VÅR PLATS OCH VÅR VÄRDEGRUND

Här ger vi plats för att göra skillnad

En plats för möjligheter formad med tankar och **erfarenhet**
Där händelser är vår drivkraft och där glädjen smittar

En plats med stark tradition för gränslöst skapande.
Där gemenskap väja och kunskap får livet att lyfta
och där alla får verktyget.

En plats i rörelse som bygger på mångfald och hållbarhet.
Där allt är nära och alla har **betydelse**.

2. UTBILDNING, ARBETE OCH NÄRINGSLEV

(Livslångt lärande, lärmiljöer,
arbetsmarknad, försörjning och
näringsliv,

Nuvarande KF mål 1 – Attraktivt leva
och Verka, KF mål 3, företagande,
nuvarande KF mål 7 – godkända
elever i skolan, mål 4 God utbildning
för alla) Agenda2030 (ex. mål 8
anständiga
arbetsvillkor och
ekonomisk tillväxt)

4. DELAKTIGHET, TILLGÄNGLIGHET OCH TRYGGHET

(Demokrati, medborgarinflytande,
tillgänglighet för invånare, trygghet)

Nuvarande KF mål 2 Tillgänglighet,
jämslälldhet
Agenda2030 (ex mål 16 fredliga
och inkluderande samhällen)

Summering – status 6/3 nya fullmäktigemål

- De övergripande målen skall ha ett **medborgarperspektiv**.
- **Interna mål** hanteras genom i samband med budget (finansiella mål, arbetsgivarmål, miljömål)
- De övergripande målen skall vara **utvecklande**, det skall synas en förflyttning.
- **Mål och medel skall höra samman** och hänsyn måste tas till underhåll och förvaltning
- **Målen skall vara få och styrande** och med målen skall direktiv ges till nämnder hur de skall förhålla sig till målen. Detta ger ett utrymme för nämnder och bolag att i sin tur skapa tydligare och färre mål som ska **leda till en effekt för verksamheternas målgrupper**.
- De övergripande målen skall vara **långsiktiga** och kunna hålla över mer än en mandatperiod
- Målen skall ha en **fortsatt koppling till vision och värdegrund** och sättas inom **fyra målområden** med ursprung i kommunstyrelsens egna måleffektiviseringsarbete där **kopplingen till Agenda 2030 är tydlig och hänsyn tagits till de tidigare övergripande målen**.
- De fyra målområden som skall användas som arbetshypotes i det fortsatta arbetet från 6/3:
  1. Hållbar tillväxt och samhällsplanering
  2. Utbildning, arbete och näringsliv
  3. Kunskap, hälsa och fritid
  4. Delaktighet, tillgänglighet och trygghet

VISIONEN FÖR VÅR PLATS OCH VÅR VÄRDEGRUND

Här ger vi plats för att göra skillnad

En plats för möjligheter formad med **tanke och omtanke**.
Där lusten är vår drivkraft och där glädjen smittar.

En plats med stark tradition för gränslöst skapande.
Där gemensam vilja och kunskap får livet att lyfta
och **idéer att bli verklighet**.

En plats i rörelse som bygger på mångfald och hållbarhet.
Där allt är nära och **alla har betydelse**.

Syfte: Det goda samtalet mellan olika målgrupper – boende eller verksamma i Vaggeryds kommun

Mål: Alla skall gå därifrån och känna att de blivit lyssnade på, alla skall ha känt sig delaktiga och alla skall ha lagt sin pusselbit i hur vi utvecklar en bra kommun till att bli ännu bättre

Hur uppnår vi vår vision? Samtal kring fyra områden

1. Hållbar tillväxt och samhällsplanering
2. Utbildning, arbete och näringsliv
3. Kunskap, hälsa och fritid
4. Delaktighet, tillgänglighet och trygghet

100 personer under 180 minuter vid 10 bord med blandade målgruppsperspektiv diskuterar med hjälp av samtalsledare:

- Vad är bra nu?
- Vad kan bli bättre och utvecklas?
- Vad är ett önskeläge?
- Vad får vi inte glömma?

Inspel före och under dagen kommer vara möjligt, även för de som inte deltar. Håll utkik på www.vaggeryd.se/dialog

vaggeryd.se

Program:

- Inledning
- Goda samtal kring borden del 1
- Fika
- Goda samtal kring borden del 2
- Summering och avslutning
- Lunch

FYRA OLIKA FRAMTIDSSCENARIER

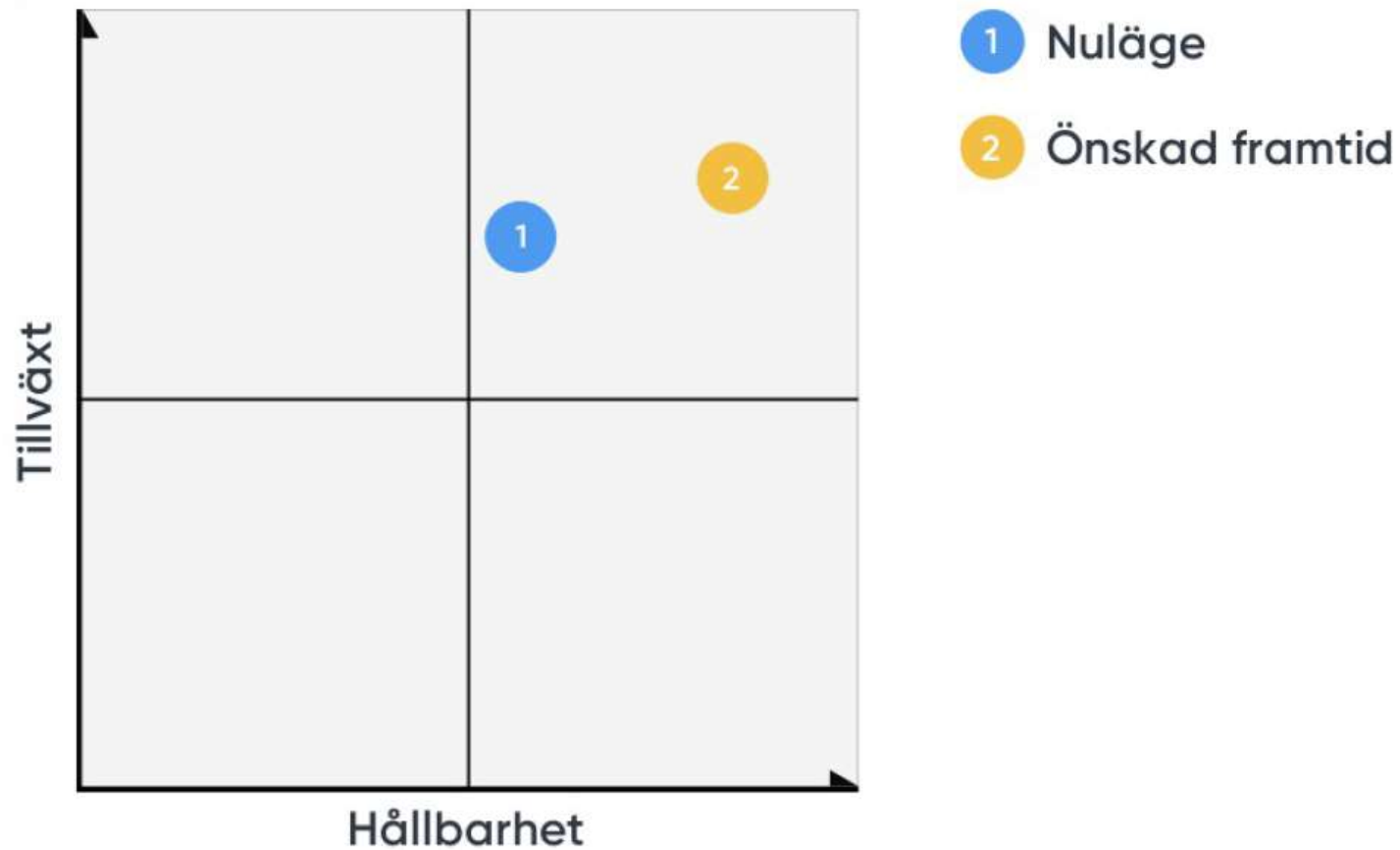
---

vaggeryd.se

Hur utvecklas Vaggeryds kommun?

vaggeryd.se

1. HÅLLBAR TILLVÄXT OCH SAMHÄLLSPANERING

Fysisk planering, miljö/klimat

Varför?

Motverka

Väntetider, hinder ta sig
Icke klimatvänligt
åkande, unga inte har
möjlighet till bostad

Konkreta förslag till nämnd/
verksamhet/aktör, ex vilka
cykelvägar som behöver rustas upp
Övergångsställen, belysning

Varför?

**Motverka matchnings o
kompetensobalans, hinder hitta jobb,
för smalt arbetsutbud/ typ av jobb, för
smalt näringsliv, ny generationens vill
motverka ohållbarhet**

Konkreta förslag till nämnd/
verksamhet/aktör, ex utveckla
praktik, mentorskap,
studentbostäder, nyinflyttade

2. UTBILDNING, ARBETE OCH NÄRINGSLIV

(Livslångt lärande, lärmiljöer,
arbetsmarknad, försörjning och
näringsliv)

vaggeryd.se

(...Plats att göra skillnad
...plats i rörelse
...allt är nära)

Att kunna röra sig/ta sig
till/från/inom kommunen:

- Enkelt
- Tryggt
- Säkert
- Hållbart/klimatvänligt

- +
- sopsortering
  - Grönt
  - Boende som ung...

VISIONEN FÖR VÅR PLATS OCH
VAR VÄRDEGRUND

Här ger vi plats för att göra skillnad
En plats för möjligheter formad med medvetenhet och omtanke.
Där lusten är vår drivkraft och där glädjen sitter.
En plats med stark tradition för gränslöst skapande.
Gemensamt värde och förståelse att lyfta
och idéer till bli verklighet.
En plats i gränslöst utrymme på mångfald och mångfald
där alla har betydelse.

(Förverkliga idéer...)

Skola+arbetsliv
Flexibelt lärande
Flexibel arbetsplats
med möjlighet att studera oleva
hållbart
Bredda näringsliv
Fler typer av jobb

- +
- Starta eget
  - Företagshotell
industri + tjänster

(Lust och glädje,
tradition....,
gränslöst skapande...)

Att kunna utöva fritidsaktiviteter
och ta del av det som finns

- Gott om plats ute o inne
- Finnas utrymmen o lokaler
- Utan begränsningar
- Utbud

(alla har betydelse...tanke och
omtanke....)

- Lätt att mötas
- Lätt att engagera sig
- Lätt att få/ta till sig info
- Lätt att samtala/dialog

3. KUNSKAP, HÄLSA OCH FRITID

(Kunskapsnivå och
folkhälsoperspektiv invånare
samt fritidsutbud för invånare)

Varför?

**Motverka –
psyisk o fysisk ohälsa, ensamhet...**

Konkreta förslag till nämnd/
verksamhet/aktör,
ex mötesplats unga 18+
Mötesplats/aktivitetsplats alla åldrar
Mer kultur, handelsutbud etc

Varför?

**Motverka
– utanförskap, otrygghet,
inte känna sig delaktig**

Konkreta förslag till nämnd/
verksamhet/aktör, ex fler unga politiker,
bättre stöd till föreningar, föreningsportal,
mer medborgardialog, mötesplats för
dialog etc.

4. DELAKTIGHET, TILLGÄNGLIGHET OCH TRYGGHET

(Demokrati, medborgarinflytande,
tillgänglighet för invånare, trygghet)

vaggeryd.se

KSAU 10 april

Efter KSAU 10 april

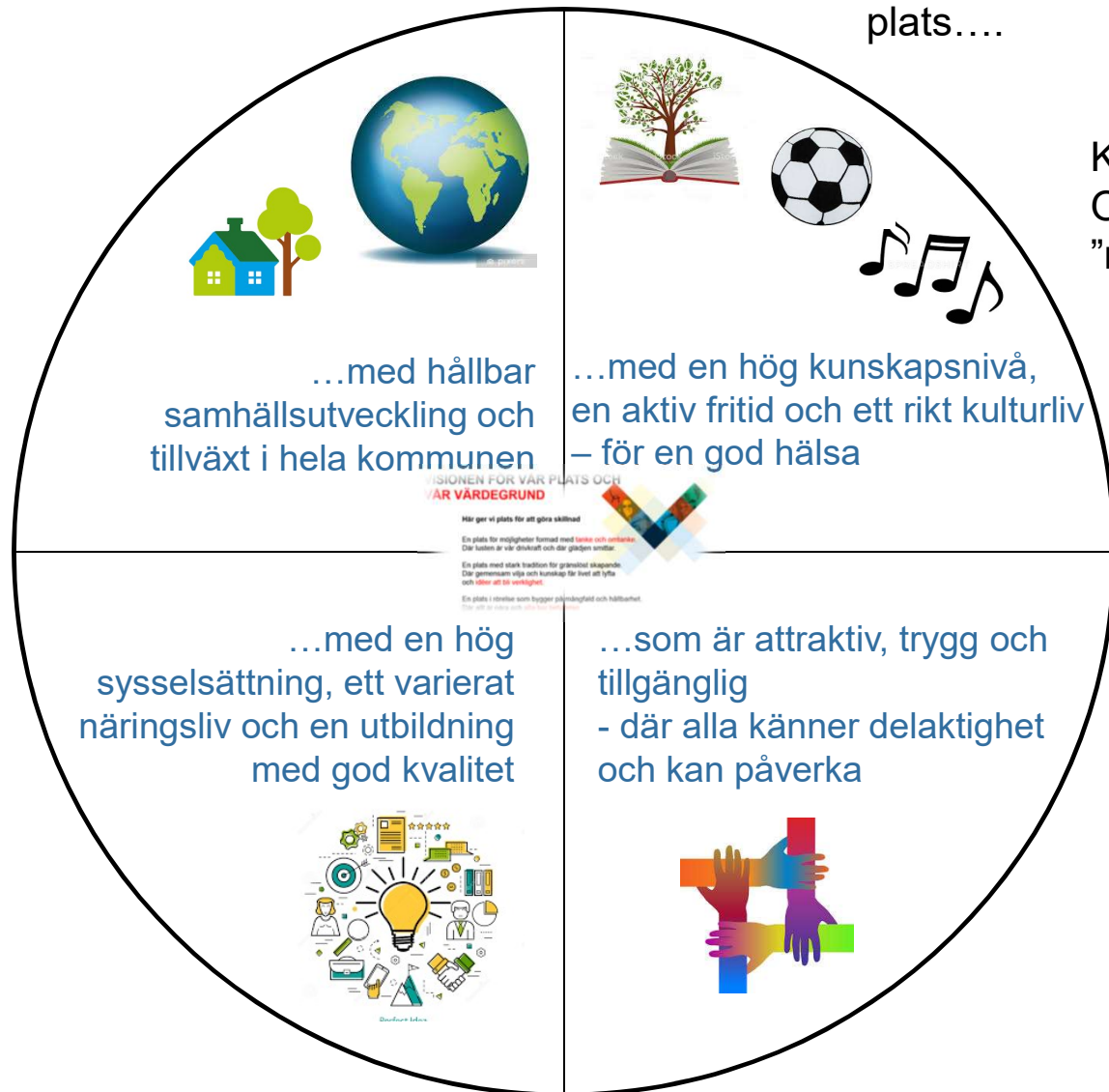
- Förslag till mål skickas till koncernen med frågeställningen:
- Här är nuvarande förslag till nya övergripande fullmäktigemål.

Om alla nämnder och bolag skall bidra till samtliga övergripande målen, skulle er nämnd/bolag kunna bidra till dessa, och i så fall kortfattat – på vilket sätt?

vaggeryd.se

Vaggeryds kommun skall vara en plats....

KSAU 10 april samt
Omarbetning 8 maj efter
"remissrunda" nämnder

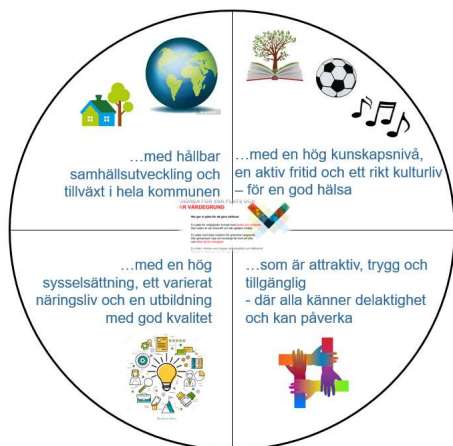
Vision 2030

Här ger vi plats för att göra skillnad

En plats för möjligheter formad med **tanke och omtanke**. Där lusten är vår drivkraft och där glädjen smittar.

En plats med stark tradition för gränslöst skapande. Där gemensam vilja och kunskap får livet att lyfta och **idéer att bli verklighet**.

En plats i rörelse som bygger på mångfald och hållbarhet. Där allt är nära och **alla har betydelse**.

Alla som bor, lever och verkar i Vaggeryds kommun uppnår tillsammans visionen genom fyra mål:

Vaggeryds kommun ska vara en plats...

- med hållbar samhällsutveckling och tillväxt i hela kommunen
- med hög sysselsättning, ett varierat näringsliv och en utbildning med god kvalitet
- med en hög kunskapsnivå, en aktiv fritid och ett rikt kulturliv - för en god hälsa
- som är attraktiv, trygg och tillgänglig - där alla känner delaktighet och kan påverka

Vaggeryds kommuns fyra mål för mandatperioden är långsiktiga och är kopplade till FNs 17 globala mål inom Agenda2030.

Alla verksamheter bidrar med till samtliga fyra mål som förtydligas genom ett strategiskt utvecklingsprogram.

Samtliga mål följs upp i samband med prognos och rapportering av ekonomi och kvalitetsresultat

vaggeryd.se

Mål för att uppnå vår vision

Inramning och
utgångspunkt

Medborgar
dialog

Mål
formulering

Godkännande
av mål

Genomföra
och följa upp
målen

VISIONEN FÖR VÅR PLATS OCH VÅR VÄRDEGRUND

Här ger vi plats för att göra skillnad

En plats för möjligheter formad med **tänke och omtanke**.
Där lusten är vår drivkraft och där glädjen smittar.

En plats med stark tradition för gränslöst skapande.
Där gemensam vilja och kunskap får livet att fylla
och ideer att bli verklighet.

En plats i rörelse som bygger på mångfald och hållbarhet.
Där allt är nära och **alla har betydelse**.

vaggeryd.se

Kommunstyrelsens arbetsutskott
(KSAU)

Mötesdatum
2019-04-10

§70

Nya mål för mandatperioden (KS 2019/017)

Beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna förslag till nya mål för mandatperioden.

Kommunstyrelsen uppdrar till kommunledningskontoret att påbörja framtagandet av ett strategiskt utvecklingsprogram som ska förtydliga målens innebörd.

Sammanfattning

Inför framtagandet av nya mål för mandatperioden har en tidsplan och en process beslutats, och ett förslag till beslut att förlänga vision och värdegrund till 2030 har godkänts av fullmäktige 25 februari. Kommunstyrelsen har genom dialog tagit fram ramar som i korthet innebär att de övergripande målen ska ha ett medborgarperspektiv, de ska vara utvecklande och det ska synas en förflyttning. Mål och medel ska höra samman och hänsyn måste tas till underhåll och förvaltning. Målen ska vara få och styrande och med målen ska direktiv ges till nämnder hur de ska förhålla sig till målen. De övergripande målen ska vara långsiktiga och kunna hålla över mer än en mandatperiod. Målen ska ha en fortsatt koppling till vision och värdegrund och sättas inom fyra målområden med ursprung i kommunstyrelsens egna måleffektiviseringsarbete där kopplingen till Agenda 2030 är tydlig och hänsyn tagits till de tidigare övergripande målen.

Den 1 april hölls en medborgardialog med 100 deltagare från 9 olika målgrupper där det fördes samtal kring olika frågeställningar kopplade till de fyra olika målområdena som kommunstyrelsen fastställt. Underlaget har sammanställts och presenteras på dagens sammanträde och används som grund i diskussionen inför framtagandet av nya övergripande mål. Parallellt fanns frågeställningarna att besvara digitalt för de som inte deltog den 1 april.

Allt material som framkommit har dels använts som underlag till formulering av övergripande mål, dels kommer det att användas som förtydligande delmål m.m. i ett strategiskt utvecklingsprogram. En del av materialet är kopplat till arbetet med ny översiktsplan och ett boendeförsörjningsprogram och den del är konkreta förslag som kommer lämnas över till berörda verksamheter, främst tekniska kontoret. Återkoppling kommer göras till deltagare från 1 april.

Kommunstyrelsens arbetsutskott
(KSAU)

Mötesdatum
2019-04-10

Förslag till nya fullmäktigemål formuleras under dagens sammanträde inför beslut och möjlighet till revidering i kommunstyrelsen den 8 maj, med slutlig beredning på arbetsutskottet 22 maj, beslut i kommunstyrelsen 4 juni och slutligt godkännande av kommunfullmäktige 24 juni i samband med budget.

Varje nämnd omhändertar samtliga fyra övergripande fullmäktigemål genom egna nämndmål som redovisas senast i samband med Programbudget 2019. Nämndmålen bör vara få, tydliga och mätbara.

Under april-maj pågår även utskick och dialog med nämnder och bolag kring de övergripande målen där framför allt möjligheten för koncernen att bidra till en framtida måluppfyllelse ska omhändertas inför framtagande av ett förtydligande strategiskt utvecklingsprogram. Dialogen ska genomföras inom nämndernas egna sammanträden samt under budgetdialoger 24/4 och 9/5. Eftersom kommunstyrelsen valt att föra dialog med medborgare och medarbetare kring de framtida målen beaktas en hög grad av transparens i den fortsatta processen för framtagandet av nya mål för mandatperioden.

Följande förslag till nya fullmäktigemål, ett mål för varje målområde, att föreslå kommunstyrelsen 8 maj.

- Hållbar samhällsutveckling och tillväxt i hela kommunen
- Hög sysselsättning, ett varierat näringsliv och en utbildning med god kvalitet
- Ökad kunskap, aktivare fritid och rikare kulturliv för en god hälsa
- Vaggeryds kommun ska vara en trygg och tillgänglig plats där alla känner delaktighet och kan påverka

Expedieras till

Samtliga nämnder
Kommunens ledningsgrupp

Beslutsunderlag

- Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse 2019-04-03
- Kommunstyrelsens beslut 2019-03-06, § 58, Mål för ny mandatperiod - fortsatt förberedande dialog

Kommunledningskontoret

Dnr KS 2019/017

Till Kommunstyrelsen

Nya mål för mandatperioden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna förslag till nya mål för mandatperioden.

Kommunstyrelsen uppdrar till kommunledningskontoret att påbörja framtagandet av ett strategiskt utvecklingsprogram som skall förtydliga målens innebörd.

Sammanfattning av ärendet

Inför framtagandet av nya mål för mandatperioden har en tidsplan och en process beslutats, och ett förslag till beslut att förlänga vision och värdegrund till 2030 har godkänts av fullmäktige 25 februari. Kommunstyrelsen har genom dialog tagit fram ramar som i korthet innebär att de övergripande målen skall ha ett medborgarperspektiv, de skall vara utvecklande och det skall synas en förflyttning. Mål och medel skall höra samman och hänsyn måste tas till underhåll och förvaltning. Målen skall vara få och styrande och med målen skall direktiv ges till nämnder hur de skall förhålla sig till målen. De övergripande målen skall vara långsiktiga och kunna hålla över mer än en mandatperiod. Målen skall ha en fortsatt koppling till vision och värdegrund och sättas inom fyra målområden med ursprung i kommunstyrelsens egna måleffektiviseringsarbete där kopplingen till Agenda 2030 är tydlig och hänsyn tagits till de tidigare övergripande målen.

Den 1 april hölls en medborgardialog med 100 deltagare från 9 olika målgrupper där det fördes samtal kring olika frågeställningar kopplade till de fyra olika målområdena som kommunstyrelsen fastställt. Parallellt finns frågeställningarna att besvara digitalt för de som inte deltog den 1 april. Underlaget sammanställs och presenteras på arbetsutskottets sammanträde den 10 april och används som grund i diskussionen inför framtagande av nya övergripande mål.

Under arbetsutskottets sammanträde den 10 april skall ett förslag till nya fullmäktigemål formuleras inför beslut och möjlighet till revidering i kommunstyrelsen den 8 maj, med slutlig beredning på arbetsutskottet 22 maj, beslut i kommunstyrelsen 4 juni och slutligt godkännande av kommunfullmäktige 24 juni i samband med budget.

Under april-maj pågår även utskick och dialog med nämnder och bolag kring de övergripande målen där framför allt möjligheten för koncernen att bidra till en framtida måluppfyllelse skall omhändertas inför framtagande av ett förtydligande strategiskt utvecklingsprogram. Dialogen skall genomföras inom nämndernas egna sammanträden samt under budgetdialoger 24/4 och 9/5. Eftersom kommunstyrelsen valt att föra dialog med medborgare och medarbetare kring de framtida målen beaktas en hög grad av transparens i den fortsatta processen för framtagandet av nya mål för mandatperioden.

Ärende

Enligt kommunstyrelsens reglemente 3 § ska kommunstyrelsen leda arbetet med och samordna utformningen av övergripande och strategiska mål, riktlinjer och ramar för styrningen av hela den kommunala verksamheten samt göra framställningar i målfrågor som inte är förbehållen annan nämnd.

Inför framtagandet av nya mål för mandatperioden har en tidsplan och en process beslutats 6/2, och ett förslag till beslut att förlänga vision och värdegrund till 2030 har lyfts till fullmäktige 25/2 och godkänts.

Ett extra KS-sammanträde har genomförts 21/2 med en workshopdialog i syfte att skapa en gemensam bild av ramarna för nya mål för mandatperioden. Med inriktning på att målen skall hålla två mandatperioder genomfördes dels en dialog kring syftet med fullmäktigemål generellt samt en workshop kring hållbar tillväxt.

Workshopdialogen resulterade i ett antal frågeställningar kopplade till de fyra målområden som kommunstyrelsen arbetat med för att säkerställa implementeringen av hela Agenda2030. Kommunstyrelsens presidium fick i uppgift att bearbeta resultatet från sammanträdet inför att kommunstyrelsen skall fortsätta dialogen den 6 mars.

Målet den 6/3 var att fastställa vilka målområden som skall prägla medborgardialogen den 1 april som säkerställer att fullmäktigemålen blir heltäckande utifrån ett medborgarperspektiv, utifrån vision och värdegrund och i kopplingen till Agenda2030, samt peka ut de politiska nyckelord inom varje målområde som behöver lyftas vidare.

Dialogen den 6/3 resulterade i följande ramar för det fortsatta arbetet:

De övergripande målen skall ha ett medborgarperspektiv.

Interna mål hanteras genom fullmäktiges beslut i samband med budget kring finansiella mål och mål ur arbetsgivarperspektiv.

De övergripande målen skall vara utvecklande, det skall synas en förflyttning.

Mål och medel skall höra samman och hänsyn måste tas till underhåll och förvaltning.

Målen skall vara få och styrande och med målen skall direktiv ges till nämnder hur de skall förhålla sig till målen. Detta ger ett utrymme för nämnder och bolag att i sin tur skapa tydligare och färre mål som ska leda till en effekt för verksamheternas målgrupper.

De övergripande målen skall vara långsiktiga och kunna hålla över mer än en mandatperiod. Målen skall ha en fortsatt koppling till vision och värdegrund och sättas inom fyra målområden med ursprung i kommunstyrelsens egna måleffektiviseringsarbete där kopplingen till Agenda 2030 är tydlig och hänsyn tagits till de tidigare övergripande målen.

De fyra målområden som skall användas som arbetshypotes i det fortsatta arbetet från 6/3:

1. Hållbar tillväxt och samhällsplanering
2. Utbildning, arbete och näringsliv
3. Kunskap, hälsa och fritid
4. Delaktighet, tillgänglighet och trygghet

Dialogen resulterade också i ett antal delområden i form av nyckelord/frågeställningar under varje målområde som skall användas i det fortsatta arbetet.

KS presidium fick i uppdrag att förfina resultat från 6/3 inför medborgardialog den 1 april.

Medborgardialogen genomfördes i syfte att inhämta kunskap kring vad olika delar har för innebörd och mening för olika målgrupper så att kommunstyrelsens arbetsutskott den 10 april med olika målgruppers perspektiv kan göra ett första utkast till målformuleringar.

Allt övrigt material som framkommer i processen skall användas till framtagandet av ett Strategiskt utvecklingsprogram. Programmet skall ge ett förtydligande av innebörden av de övergripande målen kopplat till våra målgrupper och tvärsektoriella fokusområden och underlätta för verksamheter att bidra till uppfyllelsen av målen.

Nya övergripande mål för mandatperioden beräknas gå till beslut i fullmäktige i juni i samband med rambudget SPB20, och ett förtydligande program beslutas under hösten 2019 samtidigt som nämnder och bolag arbetar fram mål kopplade till de nya övergripande målen.

Nämnder och bolag förväntas bidra i processen med nya övergripande mål och förtydligande strategiskt utvecklingsprogram.

Ekonomiska konsekvenser:

De ekonomiska konsekvenserna av förslag till nya övergripande mål är ännu ej fastlagda utan beräknas bli en del av budgetarbetet.

Beslutet ska skickas till

Samtliga nämnder

Kommunens ledningsgrupp

Handläggare

Camilla Wallin Kupferberg, verksamhetsutvecklare

8

Införande av ärendportal för politiker och
medborgare - Meetings Plus

KS 2018/303

Kommunstyrelsen (KS)

Mötesdatum

2019-05-08

§101

Införande av ärendportal för politiker och medborgare - Meetings Plus (KS 2018/303)

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar att samtliga nämnder och utskott ska publicera kallelse och handlingar genom en kommungemensam rutin vilken innebär att alla kallelser och protokoll är publika från 1 juni 2019.

Nämnders reglementen skall överensstämja med detta beslut och det ska beaktas att ordförande är oförändrat ansvarig för kallelse enligt reglementen §25.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har 2018-06-25 § 106 godkänt parlamentariska gruppens förslag: Hantering av beslutsunderlag till förtroendevalda. En utveckling av såväl hantering som hårdvara ska vara på plats inför kommande mandatperiod. Denna utveckling bör även inbegripa effektiviseringar som exempelvis digital justering av protokoll.

Ett utvecklingsarbete har pågått under 2018 och fortsätter 2019 med målet att alla kallelser och handlingar samt protokoll från nämnder och utskott ska vara publika. Detta innebär att inga separata mail behöver skickas till press eller tjänstemän med publikt material.

Handlingar till utskott kan i vissa fall vara arbetsmaterial och inte publiceras publikt förrän ett politiskt beslut har fattats. Individ- och sekretessärenden ska hanteras genom myndighetsspecifika och nämndspecifika bestämmelser. Beslutet innebär ett uppdrag till kommunledningskontoret att samordna och säkerställa gemensamma rutiner för ärendehantering.

Nya läsplattor har införskaffats för samtliga politiker och en applikation – Meetings Plus - har installerats för att kunna läsa beslutsunderlag kopplade till politiska sammanträden. Nämndsekreterare på de stora förvaltningarna har genomfört ett utvecklingsarbete kring mötesadministration för att få applikationen att kunna läsa handlingarna korrekt.

Kommunstyrelsen och kommunfullmäktige har övergått till att läsa handlingar genom applikationen med start för kommunstyrelsens arbetsutskott januari 2019.

Kommunstyrelsen (KS)

Mötesdatum

2019-05-08

Barn- och utbildningsnämnden samt socialnämnden har under vintern testat att publicera handlingar i applikationen och kultur- och fritidsnämnden samt tekniska nämnden testar också. Kvarstår gör miljö- och byggnämnden.

Tidsplanen innebär att alla kallelser och protokoll kan vara publika från 1 juni 2019 förutom miljö- och byggnämndens handlingar som inkluderas senare under året. Digital justering av protokoll hanteras i separat handlingsplan.

Yrkanden

Ordförande Gert Jonsson (M) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag med tillägget att nämnders reglementen skall överensstämma med detta beslut och det ska beaktas att ordförande är oförändrat ansvarig för kallelse enligt reglementen §25.

Propositionsordning

Ordförande frågar om kommunstyrelsen kan bifalla arbetsutskottets förslag med sitt tilläggsförslag och finner det bifallet.

Expedieras till

Samtliga nämnder

Kommunens ledningsgrupp

Beslutsunderlag

- Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen 2019-04-10 § 71
- Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse 2019-04-02

§71

Införande av ärendeportal för politiker och medborgare (KS 2018/303)

Beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att samtliga nämnder och utskott skall publicera kallelse och handlingar genom en kommungemensam rutin vilken innebär att alla kallelser är publika från 1 maj 2019.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har 2018-06-25 § 106 godkänt parlamentariska gruppens förslag: Hantering av beslutsunderlag till förtroendevalda. En utveckling av såväl hantering som hårdvara ska vara på plats inför kommande mandatperiod. Denna utveckling bör även inbegripa effektiviseringar som exempelvis digital justering av protokoll.

Ett utvecklingsarbete har pågått under 2018 och fortsätter 2019 med målet att alla kallelser och handlingar samt protokoll från nämnder och utskott ska vara publika. Detta innebär att inga separata mail behöver skickas till press eller tjänstemän med publikt material.

Handlingar till utskott kan i vissa fall vara arbetsmaterial och inte publiceras publikt förrän ett politiskt beslut har fattats. Individ- och sekretessärenden ska hanteras genom myndighetsspecifika och nämndspecifika bestämmelser. Beslutet innebär ett uppdrag till kommunledningskontoret att samordna och säkerställa gemensamma rutiner för ärendehantering.

Nya läsplattor har införskaffats för samtliga politiker och en applikation – Meetings Plus - har installerats för att kunna läsa beslutsunderlag kopplade till politiska sammanträden. Nämndsekreterare på de stora förvaltningarna har genomfört ett utvecklingsarbete kring mötesadministration för att få applikationen att kunna läsa handlingarna korrekt.

Kommunstyrelsen och kommunfullmäktige har övergått till att läsa handlingar genom applikationen med start för kommunstyrelsens arbetsutskott januari 2019. Barn- och utbildningsnämnden samt socialnämnden har under vintern testat att publicera handlingar i applikationen och kultur- och fritidsnämnden samt tekniska nämnden testar också. Kvarstår gör miljö- och byggnämnden.

Kommunstyrelsens arbetsutskott
(KSAU)

Mötesdatum
2019-04-10

Tidsplanen innebär att alla kallelser kan vara publika från 1 maj 2019 förutom miljö- och byggnämndens handlingar. Digital justering av protokoll hanteras i separat handlingsplan.

Expedieras till

Samtliga nämnder

Kommunens ledningsgrupp

Beslutsunderlag

- Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse 2019-04-02

Kommunledningskontoret

Dnr KS 2018/303

Till Kommunstyrelsen

Införande av ärendeportal för politiker och medborgare

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige att samtliga nämnder och utskott skall publicera kallelse och handlingar genom en kommungemensam rutin vilken innebär att alla kallelser är publika från 1 maj 2019.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige har 2018-06-25 § 106 godkänt parlamentariska gruppens förslag: Hantering av beslutsunderlag till förtroendevalda. En utveckling av såväl hantering som hårdvara ska vara på plats inför kommande mandatperiod. Denna utveckling bör även inbegripa effektiviseringar som exempelvis digital justering av protokoll.

Nya läsplattor har införskaffats för samtliga politiker och en applikation – Meetings Plus - har installerats för att kunna läsa beslutsunderlag kopplade till politiska sammanträden. Nämndsekreterare på de stora förvaltningarna har genomfört ett utvecklingsarbete kring mötesadministration för att få applikationen att kunna läsa handlingarna korrekt.

Kommunstyrelsen och kommunfullmäktige har övergått till att läsa handlingar genom applikationen med start för kommunstyrelsens arbetsutskott januari 2019. Barn- och utbildningsnämnden samt socialnämnden har under vintern testat att publicera handlingar i applikationen och kultur- och fritidsnämnden samt tekniska nämnden testar också. Kvarstår gör miljö- och byggnämnden.

Tidsplanen innebär att alla kallelser kan vara publika från 1 maj 2019 förutom miljö- och byggnämndens handlingar. För digital justering av protokoll se separat tidsplan.

Ärende

Ett utvecklingsarbete har pågått under 2018 och fortsätter 2019 med målet att alla kallelser och handlingar samt protokoll från nämnder och utskott skall vara publika. Detta innebär att inga separata mail behöver skickas till press eller tjänstemän med publikt material.

Handlingar till utskott kan i vissa fall vara arbetsmaterial och inte publiceras publikt förrän ett politiskt beslut har fattats. Individ och sekretessärenden skall hanteras genom myndighetsspecifika och nämndspecifika bestämmelser. Beslutet innebär ett uppdrag till kommunledningskontoret att samordna och säkerställa gemensamma rutiner för ärendehantering.

Politiskt mål kopplat till ärendet är fullmäktiges mål 2. Kommunens verksamheter skall vara lättillgängliga och ha ett positivt förhållningssätt.

Kommunstyrelsens mål 2018 nr.12:

Kvalitetssäkra ärendeprocessen och tillgången till handlingar med rätt digitala verktyg:
Kommunstyrelsens egen bedömning enligt årsredovisning 2018 är att målet uppfylls delvis:
Implementeringen av ny applikation för politiker att kunna se politiska handlingar på ett säkert och användarvänligt sätt har startats under 2018. Applikationen är dels beroende av teknik, utbyte till Ipads för samtliga politiker, vilket genomfördes i slutet av året, men även att de politiska sammanträdena förbereds enligt en gemensam rutin och utveckling i diarieföringssystemet Platina. Implementering och utveckling fortsätter 2019 med målet att vara fullt ut implementerat 1 maj 2019 även för invånare.

Arbetet med att säkerställa den demokratiska processen och verkställigheten i olika typer av ärenden har påbörjats.

Koppling till Aenda2030 finns genom att underlag skall bli mer tillgängliga.

Ekonomisk konsekvens:

Ingen ny ekonomisk konsekvens förväntas utöver redan taget beslut i juni 2018 som inkluderar de interna resurser som övergången kräver.

När övergången är påbörjad kan arbetet börja med att avveckla publicering på annat sätt som görs idag ex. genom intranät och web.

Kommunledningskontorets samlade bedömning är att samtliga nämnder förutom miljö- och byggnämnden, har möjlighet att uppnå målet med publika handlingar till 1 maj 2019.

Beslutet ska skickas till

Samtliga nämnder

Kommunens ledningsgrupp

Handläggare

Camilla Wallin Kupferberg, verksamhetsutvecklare

Ansvarig chef: Torbjörn Åkerblad

9

Utträde ur Sveriges ekokommuner

KS 2018/291

Kommunstyrelsen (KS)

Mötesdatum

2019-05-08

§107

Utträde ur Sveriges ekokommuner (KS 2018/291)

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen beslutar föreslå kommunfullmäktige att:

- Vaggeryds kommun ska begära utträde ur Sveriges ekokommuner.
- Medlemsavgiften ska avsättas till annat miljöstrategiskt arbete.

Reservationer

Kenth Williamsson (S) reserverar sig mot kommunstyrelsens beslut till förmån för sitt eget förslag.

Sammanfattning

Vaggeryds kommun gick 2012-12-17 med i Sveriges ekokommuner (SEKOM) efter en inkommen motion. Kommunstyrelsen föreslog 2019-01-09 kommunfullmäktige att föreslå ett utträde ur SEKOM. Ärendet remitterades av kommunfullmäktige till kommunledningskontoret 2019-01-28 för vidare utredning och där ett antal frågor ska besvaras.

Intentionen med SEKOM är god och föreningen arbetar med målet att främja hållbar utveckling och ett hållbart samhälle. SEKOM erbjuder bland annat utbildningar, en årskonferens, nätverk och tillgång till 12 jämförande nyckeltal för miljö.

Kommunledningskontoret bedömer att de utbildningar, konferenser och nätverk som finns inom länet fyller en viktig funktion och tillgodoser de frågor och kompetenser som krävs i kommunens miljöstrategiska arbete. Kommunledningskontoret har även köpt in det digitala miljöredovisningssystemet Miljöbarometern vilket ger oss tillgång till obegränsat med nyckeltal. Samtidigt deltar vi i Aktuell hållbarhetsranking och länsstyrelsens uppföljningsarbete med miljöarbetet och kan på så sätt jämföra oss med andra kommuner. Torbjörn Åkerblad kanslichef redogör för ärendet.

Yrkanden

Kenth Williamsson (S) föreslår avslag på arbetsutskottets förslag.

Gert Jonsson (M) ordförande föreslår bifall till arbetsutskottets förslag.

Propositionsordning

Ordförande ställer förslagen mot varandra och finner att arbetsutskottets förslag bifalls.

Kommunstyrelsen (KS)

Mötesdatum

2019-05-08

Votering

Omröstning begärs. Följande beslutsgång godkänns:

Ja-röst för bifall till arbetsutskottets förslag

Nej-röst för Kenth Williamssons förslag

Omröstning enligt bilaga till protokollet, omröstning 3.

Kommunstyrelsen beslutar med 7 Ja-röster mot 4 Nej-röster och 2 ledamöter som avstår från att rösta, att bifalla arbetsutskottets förslag.

Förslag till beslut

Expedieras till

Lina Larsson, miljöstrateg, kommunledningskontoret

Beslutsunderlag

- Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen 2019-04-10 § 78
- Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse 2019-03-20
- Kommunfullmäktiges beslut 2019-01-28, § 010

Voteringslista: §107

Ärende: Utträde ur Sveriges ekokommuner, KS 2018/291

Voteringslist(or)

Omröstning 3

Ledamot	Ja	Nej	Avstår
Gert Jonsson (M), ordförande	X		
Thomas Axelsson (KD), ledamot			X
Magnus Thelin (L), ledamot	X		
Allan Ragnarsson (M), ledamot	X		
Jörgen Johansson (C), ledamot	X		
Kristin Stark (MP), ledamot			X
Anna Karin Slunge (S), ledamot		X	
Jan-Erik Aronsson (SD), ledamot	X		
Jan-Olof Svedberg (SD), ledamot	X		
Roger Ödebrink (S), ersättare		X	
Nexhat Shabani (S), ersättare		X	
Kenth Williamsson (S), 2:e vice ordförande		X	
Ulf Abrahamsson (C), vice ordförande	X		
Resultat	7	4	2

Kommunstyrelsens arbetsutskott
(KSAU)

Mötesdatum
2019-04-10

§78

Svar på återremiss för utträde ur Sveriges ekokommuner (KS 2018/291)

Beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar föreslå kommunfullmäktige att:

- Vaggeryds kommun ska begära utträde ur Sveriges ekokommuner.
- Medlemsavgiften ska avsättas till annat miljöstrategiskt arbete.

Sammanfattning

Vaggeryds kommun gick 2012-12-17 med i Sveriges ekokommuner (SEKOM) efter en inkommen motion. Kommunstyrelsen föreslog 2019-01-09 kommunfullmäktige att föreslå ett utträde ur SEKOM. Ärendet remitterades av kommunfullmäktige till kommunledningskontoret 2019-01-28 för vidare utredning och där ett antal frågor ska besvaras.

Intentionen med SEKOM är god och föreningen arbetar med målet att främja hållbar utveckling och ett hållbart samhälle. SEKOM erbjuder bland annat utbildningar, en årskonferens, nätverk och tillgång till 12 jämförande nyckeltal för miljö.

Kommunledningskontoret bedömer att de utbildningar, konferenser och nätverk som finns inom länet fyller en viktig funktion och tillgodoser de frågor och kompetenser som krävs i kommunens miljöstrategiska arbete. Kommunledningskontoret har även köpt in det digitala miljöredovisningssystemet Miljöbarometern vilket ger oss tillgång till obegränsat med nyckeltal. Samtidigt deltar vi i Aktuell hållbarhetsranking och länsstyrelsens uppföljningsarbete med miljöarbetet och kan på så sätt jämföra oss med andra kommuner.

Miljöstrateg Lina Larsson föredrar ärendet.

Yrkanden

Kenth Williamsson (S) och Thomas Axelsson (KD) meddelar att de inte tar ställning till förslaget idag, utan återkommer till kommunstyrelsen.

Ordförande Gert Jonsson (M) och Ulf Abrahamsson (C) föreslår att arbetsutskottet bifaller kommunledningskontorets förslag.

Kommunstyrelsens arbetsutskott
(KSAU)

Mötesdatum
2019-04-10

Propositionsordning

Ordförande frågar om arbetsutskottet kan bifalla kommunledningskontorets förslag och finner det bifallet.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår Kommunstyrelsen besluta att föreslå kommunfullmäktige att:

- Vaggeryds kommun ska begära utträde ur Sveriges ekokommuner.
- Medlemsavgiften ska avsättas till annat miljöstrategiskt arbete.

Expedieras till

Lina Larsson, miljöstrateg, kommunledningskontoret

Beslutsunderlag

- Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse 2019-03-20
- Kommunfullmäktiges beslut 2019-01-28, § 010

Kommunledningskontoret

Dnr KS 2018/291

Till Kommunstyrelsens
arbetsutskott

Svar på återremiss för utträde ur Sveriges ekokommuner

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår Kommunstyrelsen besluta att föreslå kommunfullmäktige att:

- Vaggeryds kommun ska begära utträde ur Sveriges ekokommuner.
- Medlemsavgiften ska avsättas till annat miljöstrategiskt arbete.

Sammanfattning av ärendet

Vaggeryds kommun gick 2012-12-17 med i Sveriges ekokommuner (SEKOM) efter en inkommen motion. Kommunstyrelsen föreslog 2019-01-09 kommunfullmäktige att föreslå ett utträde ur SEKOM. Ärendet remitterades av kommunfullmäktige till kommunledningskontoret 2019-01-28 för vidare utredning och där ett antal frågor ska besvaras.

Intentionen med SEKOM är god och föreningen arbetar med målet att främja hållbar utveckling och ett hållbart samhälle. SEKOM erbjuder bland annat utbildningar, en årskonferens, nätverk och tillgång till 12 jämförande nyckeltal för miljö.

Kommunledningskontoret bedömer att de utbildningar, konferenser och nätverk som finns inom länet fyller en viktig funktion och tillgodoser de frågor och kompetenser som krävs i kommunens miljöstrategiska arbete. Kommunledningskontoret har även köpt in det digitala miljöredovisningssystemet Miljöbarometern vilket ger oss tillgång till obegränsat med nyckeltal. Samtidigt deltar vi i Aktuell hållbarhetsranking och länsstyrelsens uppföljningsarbete med miljöarbetet och kan på så sätt jämföra oss med andra kommuner.

Ärende

Bakgrund

En motion om att Vaggeryds kommun skulle gå med i organisationen Sveriges ekokommuner (SEKOM) inkom 2012-01-30 (KS 2012/040). Medlemskapet kostar 8200 kr per år för Vaggeryds kommun och deltagandet beslutades i kommunfullmäktige 2012-12-17. SEKOM ska främja utvecklingen för ett hållbart samhälle utifrån en ekologisk grundsyn med en tydlig koppling till det ekonomiska och sociala perspektivet. SEKOM ska också vara opinionsbildare och en kunskapsförmedlare av goda exempel. 111 av Sveriges 290 kommuner är medlemmar i SEKOM och i Jönköpings län är det 6 kommuner. För mer information om SEKOM besök www.sekom.se.

I motionen anges följande skäl till varför Vaggeryds kommun ska bli medlemmar i SEKOM:

- Som medlem får tjänstemän och politiker delta på utbildningar, nätverksträffar och möten samt ta del av informationen på intranätet.
- Som medlem får vi tillgång till 12 nyckeltal som följer upp kommunens väg mot en hållbar utveckling.
- Som medlem ställer vi oss bakom målet att främja hållbar utveckling och ett hållbart samhälle.

Kommunfullmäktige beslutade 2019-01-28 att återremittera ärende till kommunledningskontoret för vidare utredning där ett antal frågor ska besvaras.

Fråga 1 - Vad kan Sveriges ekokommuner erbjuda både tjänstemän och politiker idag och hur kan detta vid ett utträde ersättas?

Som medlem i SEKOM får medlemskommunerna stöd i arbetet med 12 nyckeltal i miljöutveckling och möjlighet att jämföra sig med andra kommuner. Vaggeryds kommun har sedan hösten 2018 köpt in det digitala miljöredovisningssystemet Miljöbarometern (se Vaggeryds kommuns intranät, <https://vi.vaggeryd.se/riktlinjerstyrning/kommunovergripandestyrdokument/miljoarbete> och klicka på "Miljöbarometern publikt"). I Miljöbarometern kan vi se och presentera alla våra nyckeltal, inte bara de 12 som SEKOM valt ut. Vaggeryds kommun svarar på enkäten Aktuell hållbarhetsranking där alla svaren sedan presenteras som en ranking och jämförelse mellan alla Sveriges kommuner. Även Länsstyrelsen i Jönköpings län gör bedömningar och jämförelser av miljöarbete i länets kommuner. Vid ett utträde ur SEKOM kommer vi inte kunna jämföra oss med andra ekokommuner i de 12 nyckeltalen som SEKOM valt ut men vi kommer kunna jämföra vårt miljöarbete med både länets kommuner via Länsstyrelsens jämförelsearbete samt med alla Sveriges kommuner via Aktuell hållbarhetsranking.

Medlemskommunerna får möjlighet att delta på organisationens årsmöte (kostnadsfritt) och årskonferens (till en kostnad). Årsmötet och årskonferensen går inte att delta på via länk eftersom det personliga mötet anses viktigare vid dessa tillfällen då kontakter mellan ekokommuner kan knytas. För tjänstemän i medlemskommunerna finns en mailslinga och det finns även en Facebook-grupp där frågor kan diskuteras. Ett nationellt och internationellt kontaktnät kan ge ytterligare infallsvinklar och inblick i särskilda frågor men sammantaget bedöms det regionala kontaktnätet mellan länets miljöstrateger som väl fungerande och kompetent i de frågor som Vaggeryds kommun arbetar med. Vid ett utträde ur SEKOM kommer ändå det regionala nätverket att finnas kvar vilket hittills har bedömts som mycket bra och tillräckligt.

Förutom årsmötet/årskonferensen som innehåller olika föreläsningar och workshops så har SEKOM, enligt deras hemsida arrangerat 2-3 webinarium under de senaste åren. Aktörer i Jönköpings län är duktiga på att anordna konferenser, webinarium med mera i länet och under de senaste åren har tjänstemän i Vaggeryds kommun bland annat deltagit i kostnadsfria konferenser och seminarium om att förebygga avfall, mat- och klimatfrågor, klimatsmarta

resor, miljömålskonferens, publik laddinfrastruktur, upphandling och kemikalier, Agenda 2030 och utomhusmiljöer i förskolan med mera, allt arrangera i länet. Vid ett utträde ur SEKOM bedöms både politikernas och tjänstemäns kompetensutveckling och kunskap inom miljö- och hållbarhetsfrågor kunna tillgodoses med alla de utbildningar och konferenser som kostnadsfritt anordnas i länet.

SEKOM har även ett internationellt nätverk och samarbete med andra ekokommuner ibland annat USA, Argentina, Etiopien och Chile. SEKOM svarar även på remisser och bevakar olika frågor. Ingen av länet ekokommuner är delaktiga i de internationella nätverken och det bedöms vara en större arbetsinsats samt ett uttalat mål och intresse från kommunen om detta ska bli aktuellt

Fråga 2 – En beskrivning av kontakterna i SEKOM samt varför kommunfullmäktiges vilja och mening med ett medlemskap resulterat i så lite verkstad

Kontakterna i SEKOM erbjuds genom deltagande på årskonferensen, en mailslinga för tjänstemän samt deltagande i SEKOM:s Facebook-grupp. Tjänstemän har deltagit i mailslingan.

”Kommunfullmäktiges vilja och mening med medlemskapet” tolkas som de tre anledningar som angavs som skäl för att vi skulle gå med i föreningen. Nedan följer en beskrivning av vad som gjorts och inte gjorts inom dessa områden.

Anledning 1. Den första anledningen var att SEKOM erbjuder tjänstemän och politiker att delta på utbildningar, nätverksträffar och möten samt ta del av informationen på intranätet. Bedömningen är att det i Jönköpings län via olika aktörer samt via andra nationella aktörer anordnas kurser, seminarium och utbildningar som väl fyller det kunskaps- och kompetensbehov som finns hos kommunens tjänstemän och politiker. Det finns även ett regionalt fungerande nätverk som nyttjas frekvent. Att det resulterat i ”liten verkstad” i SEKOM:s nätverk och utbildningar är inte samma sak som att politiker och tjänstemän inte har deltagit i nätverk eller deltagit på utbildningar. Det bör vara upp till respektive tjänsteman att bedöma vilka konferenser, utbildningar, seminarium eller nätverk som är aktuella att delta på under året, oavsett vem som är arrangör. Om kommunen ska vara kvar i SEKOM och vara delaktiga i nätverket för att få ut mer av medlemskapet kommer det krävas mycket tid av tjänstemän och politiker. Kommunledningskontoret bedömer att den tiden saknas för tjänstemännen och i så fall behöver vi lägga mindre eller ingen tid på andra redan befintliga och väl fungerande nätverk.

Anledning 2. Den andra anledningen var att medlemskommunerna får tillgång till 12 nyckeltal som följer upp kommunens väg mot en hållbar utveckling. Denna uppföljning har vi deltagit i under medlemsåren och här har det således varit ”full verkstad”. Bedömningen är att med kommunens nya Miljöbarometer samt med den ranking och jämförelse som görs i

Aktuell hållbarhetsranking och Länsstyrelsens uppföljning av miljöarbetet uppfyller vi målet om både nyckeltal och jämförelse. Inom denna punkt har vi själva utvecklat och förbättrat oss under 2018 även jämfört med andra ekokommuner.

Anledning 3. Den tredje anledningen till att gå med i SEKOM var att vi som medlemskommun ställer oss bakom målet att främja hållbar utveckling och ett hållbart samhälle. Det har aldrig varit ifrågasatt att kommunen inte ställer sig bakom målet om att främja hållbar utveckling och ett hållbart samhälle. Vi kan arbeta med att främja hållbar utveckling och ett hållbart samhälle på flera olika sätt oberoende av om vi är en ekokommun eller ej. Vi arbetar i dagsläget med genom att implementera Agenda 2030-målen i vår verksamhet och låta Agenda 2030-målen genomsyra kommunfullmäktiges nya mål.

Fråga 3 – Vilka abonnemang och liknande får vi genom föreningen?

Enligt SEKOM erbjuds inga fasta abonnemang eller liknande till medlemskommunerna, vare sig rabatterat eller avgiftsfritt. Däremot kan det vid särskilda tillfällen komma rabatter om tidskrifter eller konferenser, men då vill SEKOM helst även delta som medarrangör.

Vaggeryds kommun prenumererar på Aktuell hållbarhets tidningar (digitalt och pappersversionen) vilket kostar ca 3 500 kr per år. Aktuell hållbarhet har mycket information på hemsidan, har en bra nyhetsbevakning och erbjuder kurser och seminarium inom många olika områden, för mer information se www.aktuellhallbarhet.se. Aktuell hållbarhet anordnar även konferensen Hållbar kommun där Vaggeryds kommun kommer att vara representerad 2019.

Fråga 4 – Vad kan medlemskostnaden användas till istället?

Kommunens miljöstrategiska arbete har en mycket begränsad budget. De senaste åren har pengar bland annat avsatts till projektet Hela RESAN (2018-2020) där vi bland annat får tillgång till ett elcykelbibliotek, resvaneanalys och elektroniska körjournaler, Green Charge (2015-2018) som har stöttat oss i arbetet med omställning till en fossilfri fordonsflotta samt till FASTR (2019-2021) som ska verka för en hållbar laddinfrastruktur och fossilfritt resande i länet. Det är mycket värdefullt att som liten kommun kunna deltaga i större samarbetsprojekt kring specifika frågor. Utöver det finns inte mycket pengar avsatt till övriga åtgärder eller mål som finns i det reviderade miljöprogrammet. Vaggeryds kommun har till exempel tagit fram en digital miljöutbildning som är gratis under 2019 men som från 2020 kommer att kosta 12 000 kronor per år om vi väljer att behålla utbildningen. Det har även regionalt diskuterats möjligheter till samfinansiering av en kemikaliestrateg i länets kommuner, ett område där många kommuner saknar kompetens men har ett stort behov. En samfinansiering av en sådan tjänst skulle kosta ca 20 000 kr/år för Vaggeryds kommun. I det reviderade miljöprogrammet finns även en hel del mål och åtgärder om att informera och kommunicera både till allmänheten och anställda. Det är bland annat inom områdena allemansrätten, skyddsvärda träd, kemikalier, hållbar konsumtion och livsstil och allmänt om vårt miljöarbete. Det går

givetvis att lägga olika ambitionsnivå på kommunikationsarbetet men trots att vi gör allt grundarbete själva så kostar alltid kommunikation i form av annonser, trycksaker och föreläsningar. Bedömningen är att även ett litet tillskott på drygt 8 000 kronor till det miljöstrategiska arbete kommer bidra till en bättre måluppfyllelse för de delar som rör kommunikationsmålen i miljöprogrammet eller ge oss möjlighet att utöka med kemikaliekompetens alternativt behålla den digitala miljöutbildningen.

Beslutet ska skickas till

Lina Larsson, miljöstrateg, kommunledningskontoret

Handläggare

Lina Larsson, miljöstrateg och Torbjörn Åkerblad, kanslichef

Utträde ur Sveriges ekokommuner

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar att återremittera ärendet för att få en komplettering till beslutsunderlaget med en information med analys av:

- Vad kan föreningen Sveriges ekokommuner idag erbjuda både politiker och tjänstemän och hur ska detta vid ett utträde kunna ersättas. Då avses frågor ur både lokalt, nationellt och även ur ett internationellt perspektiv.
- En beskrivning av kontakterna och en analys av varför kommunfullmäktiges vilja och mening med ett medlemskap resulterat i så lite "verkstad". Hur har kunskapen om föreningens information och verksamhet förts ut till politiker, anställda och även allmänhet.
- Vilka abonnemang och liknande, som vi genom föreningen kan få rabatterat eller gratis, betalar vi nu en full avgift för.
- Vad kan den inbesparade summan på 8200:-/år, och som används som huvudargument för ett utträde, användas till och som i så fall också borde kompensera det förlorade värdet av ett utträde ur föreningen Sveriges ekokommuner.

Sammanfattning av ärendet

Organisationen Sveriges ekokommuner (SEKOM) ska främja utvecklingen för ett hållbart samhälle utifrån en ekologisk grundsyn med en tydlig koppling till det ekonomiska och sociala perspektivet. SEKOM ska också vara opinionsbildare och en kunskapsförmedlare av goda exempel.

Kommunledningskontoret föreslår att Vaggeryds kommun ska begära utträde ur SEKOM från och med 2019 eftersom bedömningen är att nyttan med medlemskapet inte bedöms som särskilt stor i förhållande till kostnaden. Att gå ur Sveriges ekokommuner innebär att medlemsavgiften på 8 200 kr/år kan användas till andra ändamål som hjälper oss att nå våra miljömål och för att stötta det miljöstrategiska arbetet.

Beslutsunderlag

Kommunfullmäktiges beslut 2012-12-17, § 134

Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse 2018-11-14

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen 2018-12-05, § 278

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige 2019-01-09, § 009

forts.

Förslag till beslut på sammanträdet

Gert Jonsson (M) och Ulf Abrahamsson (C) föreslår att kommunfullmäktige bifaller kommunstyrelsens förslag att gå ur organisationen Sveriges ekokommuner.

Stig-Göran Hultsbo (MP) föreslår att kommunfullmäktige beslutar att återremittera ärendet för att få en komplettering till beslutsunderlaget med en information med analys av:

- Vad kan föreningen Sveriges ekokommuner idag erbjuda både politiker och tjänstemän och hur ska detta vid ett utträde kunna ersättas. Då avses frågor ur både lokalt, nationellt och även ur ett internationellt perspektiv.
- En beskrivning av kontakterna och en analys av varför kommunfullmäktiges vilja och mening med ett medlemskap resulterat i så lite ”verkstad”. Hur har kunskapen om föreningens information och verksamhet förts ut till politiker, anställda och även allmänhet.
- Vilka abonnemang och liknande, som vi genom föreningen kan få rabatterat eller gratis, betalar vi nu en full avgift för.
- Vad kan den inbesparade summan på 8200:-/år, och som används som huvudargument för ett utträde, användas till och som i så fall också borde kompensera det förlorade värdet av ett utträde ur föreningen Sveriges ekokommuner.

Kenth Williamsson (S), Jenny Larsen (KD) och Roger Ödebrink (S) föreslår att kommunfullmäktige bifaller återremissförslaget.

Jan-Olof Svedberg (SD) föreslår att kommunfullmäktige bordlägger ärendet.

Beslutsgång

Ordförande konstaterar att det finns tre förslag till beslut, kommunstyrelsens förslag, Stig-Göran Hultsbos förslag om återremiss och Jan-Olof Svedbergs förslag om bordläggning.

Ordförande ställer först frågan om ärendet ska återremitteras eller om det ska avgöras vid dagens sammanträde och finner att kommunfullmäktige beslutar att ärendet ska återremitteras.

10

Vaggeryds kommuns Dagvattenstrategi Del 1 - mål och strategier

KS 2018/237

Kommunstyrelsen (KS)

Mötesdatum

2019-05-08

§108

Dagvattenstrategi (KS 2018/237)

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen beslutar att föreslå kommunfullmäktige besluta att anta Vaggeryds kommuns Dagvattenstrategi Del 1 – Mål och strategier.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen, Tekniska nämnden och Miljö- och byggnämnden ansvarar tillsammans för att ta fram en förvaltningsövergripande dagvattenstrategi. I september 2018 formades en arbetsgrupp med tjänstemän från ovan nämnda förvaltningar för att ta fram en gemensam dagvattenstrategi. Dagvattenstrategin delas in i två delar. Del 1 innehåller Mål och strategier och beslutas av kommunfullmäktige. Del 2 Handlingsplan beslutas av respektive nämnd. Upplägget med arbetet för dagvattenstrategin har godkänts av KSAU 2018-10-17.

Dagvattenstrategi Del 1 har skickats på remiss till Räddningstjänsten, Miljö- och byggnämnden, Tekniska nämnden, Länsstyrelsen i Jönköpings län samt till VSBo under perioden 27 november 2018 – 28 februari 2019. Remissyttranden inkom från Miljö- och byggnämnden, Länsstyrelsen i Jönköpings län samt till VSBo.

Expedieras till

Lina Larsson, kommunledningskontoret
Miljö- och byggförvaltningen
Tekniska kontoret
Räddningstjänsten
VSBo
Länsstyrelsen i Jönköpings län

Beslutsunderlag

- Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen 2019-04-10 § 79
- Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse 2019-03-27
- Vaggeryds Kommuns Dagvattenstrategi Del 1 - Mål och strategier
- Länsstyrelsens yttrande dagvattenstrategi för Vaggeryds kommun
- Vaggeryd-Skillingaryds Bostads AB, yttrande över Dagvattenstrategi för Vaggeryds kommun
- Miljö- och byggnämndens remissyttrande 2019-01-29, § 18
- Dagvattenstrategi enligt VA-plan Remissversion 181127.pdf

Kommunstyrelsen (KS)

Mötesdatum

2019-05-08

Kommunstyrelsens arbetsutskott
(KSAU)

Mötesdatum
2019-04-10

§79

Vaggeryds kommuns Dagvattenstrategi Del 1 – mål och strategier (KS 2018/237)

Beslut

Arbetsutskottets förslag till kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen beslutar att föreslå kommunfullmäktige besluta att anta Vaggeryds kommuns Dagvattenstrategi Del 1 – Mål och strategier.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen, Tekniska nämnden och Miljö- och byggnämnden ansvarar tillsammans för att ta fram en förvaltningsövergripande dagvattenstrategi. I september 2018 formades en arbetsgrupp med tjänstemän från ovan nämnda förvaltningar för att ta fram en gemensam dagvattenstrategi. Dagvattenstrategin delas in i två delar. Del 1 innehåller Mål och strategier och beslutas av kommunfullmäktige. Del 2 Handlingsplan beslutas av respektive nämnd. Upplägget med arbetet för dagvattenstrategin har godkänts av KSAU 2018-10-17.

Dagvattenstrategi Del 1 har skickats på remiss till Räddningstjänsten, Miljö- och byggnämnden, Tekniska nämnden, Länsstyrelsen i Jönköpings län samt till VSBo under perioden 27 november 2018 – 28 februari 2019. Remissyttranden inkom från Miljö- och byggnämnden, Länsstyrelsen i Jönköpings län samt till VSBo.

Miljöstrateg Lina Larsson föredrar ärendet.

Expedieras till

Lina Larsson, kommunledningskontoret
Miljö- och byggförvaltningen
Tekniska kontoret
Räddningstjänsten
VSBo
Länsstyrelsen i Jönköpings län

Beslutsunderlag

- Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse 2019-03-27
- Vaggeryds Kommuns Dagvattenstrategi Del 1 - Mål och strategier
- Länsstyrelsens yttrande dagvattenstrategi för Vaggeryds kommun
- Vaggeryd-Skillingaryds Bostads AB, yttrande över Dagvattenstrategi för Vaggeryds kommun

Kommunstyrelsens arbetsutskott
(KSAU)

Mötesdatum

2019-04-10

- Miljö- och byggnämndens remissyttrande 2019-01-29, § 18

Kommunledningskontoret

Dnr KS 2018/237

Till Kommunstyrelsen

Vaggeryds kommuns Dagvattenstrategi Del 1 – mål och strategier

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar att föreslå Kommunstyrelsen att besluta att föreslå Kommunfullmäktige besluta att anta Vaggeryds kommuns Dagvattenstrategi Del 1 – Mål och strategier.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen, Tekniska nämnden och Miljö- och byggnämnden ansvarar tillsammans för att ta fram en förvaltningsövergripande dagvattenstrategi. I september 2018 formades en arbetsgrupp med tjänstemän från ovan nämnda förvaltningar för att ta fram en gemensam dagvattenstrategi. Dagvattenstrategin delas in i två delar. Del 1 innehåller Mål och strategier och beslutas av kommunfullmäktige. Del 2 Handlingsplan beslutas av respektive nämnd. Upplägget med arbetet för dagvattenstrategin har godkänts av KSAU 2018-10-17.

Dagvattenstrategi Del 1 har skickats på remiss till Räddningstjänsten, Miljö- och byggnämnden, Tekniska nämnden, Länsstyrelsen i Jönköpings län samt till VSBo under perioden 27 november 2018 – 28 februari 2019. Remissyttranden inkom från Miljö- och byggnämnden, Länsstyrelsen i Jönköpings län samt till VSBo.

Ärende

Ekonomiska konsekvenser

Arbetet med att ta fram dagvattenstrategin innebär ingen ekonomisk kostnad för kommunen utan enbart arbetstid för tjänstemännen i projektgruppen. Projektgruppen har dock sökt finansiering från LOVA (Lokala Vattenvårdsprojekt) för att finansiera tjänstemännens egen arbetstid men något besked på ansökan har inte inkommit till kommunen.

Politiska mål kopplade till beslutet

I miljöprogrammet (beslutad i KF 2018-04-23) finns två mål som kopplar till dagvattenstrategin:

- Målet är att vi ska förbättra statusen så att alla sjöar och vattendrag har god vattenstatus.
- Målet är att säkerställa en långsiktigt och säker dricksvattenförsörjning i kommunen.

Till dessa mål finns en åtgärd som heter ”Förvaltningsövergripande VA-plan” som är beslutad av Kommunstyrelsen, Miljö- och byggnämnden samt Tekniska nämnden.

Alla mål och åtgärder hittas i sin helhet på

(<https://vi.vaggeryd.se/riktlinjerstyrning/kommunovergripandestyrdokument/miljoarbete>)

Remiss

Remissyttranden har mottagits från Miljö- och byggnämnden, Länsstyrelsen i Jönköpings län samt VSBo. Nedan följer utvalda synpunkter ur remissyttranden samt projektgruppen svar och hantering av synpunkterna.

Miljö och byggnämnden har i sitt yttrande inget att erinra (se bilagt yttrande).

Länsstyrelsen i Jönköpings län framför följande synpunkter (se bilagt yttrande):

- Synpunkt: Dagvattenstrategin bör kompletteras med mer information om ansvarsfördelning.

Svar: Ansvarsfördelningen kommer att beskrivas mer utförligt i Del 2.

- Synpunkt: I texten på sidan 5 och 6 nämns enbart kemisk status men dagvattnet berör även ekologisk status på vatten.

Svar: Ett stycke om ekologisk status läggs till.

- Synpunkt: Stycket om vattendirektivet bör kompletteras med information om miljö kvalitetsnormer för vatten. Det har även skett ändringar i miljöbalken från och med 2019-01-01 som bör föras in i dagvattenstrategin.

Svar: Båda dessa synpunkter beaktas och skrivs in i dagvattenstrategin.

- Synpunkt: Det bör förtydligas vad som är kommunens ansvar gällande dagvatten vid planering.

Svar: Detta kommer att tydliggöras i Dagvattenstrategin Del 2.

- Synpunkt: Det framgår inte av strategin om det finns dikningsföretag som utgör recipient för dagvatten i kommunen.

Svar: Ett stycke om detta läggs till i Dagvattenstrategin Del 1.

VSBO har lämnat följande synpunkter (se bilagt yttrande):

- Synpunkt: Avrinning från åkermark och skog behandlas inte i strategin. Det är ett viktigt sammanhang som inte helt kan uteslutas.

Svar: Dagvattenstrategin omfattar dagvatten som uppkommer inom eller i anslutning till ett planområde. I de fall tillrinning av dagvatten från omkringliggande skog och åkermark rinner in i ett planområde omfattas de av strategin. Övriga skogs- och åkermarker omfattas inte. Ett förtydligande har gjorts i Dagvattenstrategin Del 1.

- Synpunkt: Det står att skarpare krav än riktvärdet kan ställas i vissa fall vid utsläpp till recipient. Vi har inga bra erfarenheter av att det kan ställas krav utöver gällande normer eftersom det kan bli subjektiva bedömningar.

Svar: Stycket kring riktvärden stryks i Dagvattenstrategi Del 1 eftersom det i dagsläget inte finns några nationella riktvärden att förhålla sig till och olika kommuner gör på olika sätt. Texten ändras istället till att det i Dagvattenstrategi Del 2 kommer att tas fram riktlinjer för i vilka situationer det kan bli aktuellt med extra rening av dagvatten.

- Synpunkt: Mål 9 och 10 känns som olika svar på samma fråga.

Svar: Mål 10 stryks.

Agenda 2030

Arbetet med dagvattenstrategin stödjer följande Agenda 2030 mål:

- Mål 6 Rent vatten och sanitet
- Mål 11 Hållbara städer och samhällen
- Mål 13 Bekämpa klimatförändringarna
- Mål 15 Ekosystemtjänster och biologisk mångfald

Förvaltningens helhetsbedömning

Kommunledningskontoret bedömer att remissinstansernas synpunkter har tagits tillvara och bemötts och att Dagvattenstrategin Del 1 kan beslutas av Kommunfullmäktige.

Beslutet ska skickas till

Lina Larsson, kommunledningskontoret
Miljö- och byggförvaltningen
Tekniska kontoret
Räddningstjänsten
VSBo
Länsstyrelsen i Jönköpings län

Handläggare

Handläggare Lina Larsson miljöstrateg och ansvarig chef Torbjörn Åkerblad kanslichef

Vaggeryd kommuns Dagvattenstrategi Del 1 – Mål och strategier

Diarienummer KS 2018/237

INNEHÅLL

.....	0
Förord	2
Bakgrund	3
Inledning.....	4
Vad är dagvatten?	5
Hållbar dagvattenhantering.....	5
Mål för dagvattenhanteringen.....	6
Hur ska vi nå målen?	7
Användningsområden.....	8
Tidigare dagvattenhantering	8
Vad säger lagstiftningen?	8
Plan- och bygglagen	9
Lagen om allmänna vattentjänster.....	9
Vattendirektivet	9
Miljöbalken.....	9
Miljökvalitetsmål.....	10
Agenda 2030.....	10
Aktörer och ansvar	11
Områden	11
Samhällsplanering	11
Miljö	11
Vatten och avlopp.....	12
Gata och park.....	12
Övriga aktörers roll.....	12
Väghållare.....	12
Byggherre	12
Fastighetsägare och verksamhetsutövare.....	12
Räddningstjänsten.....	13
Markavvattningsföretag.....	13
Ekonomiska följder	14

Förord

Denna strategi beskriver Vaggeryd kommuns vilja och ambitioner angående dagvatten. Det framgår vem som ansvarar för dagvatten i alla skeden från planering till drift. Vattendirektivet (2000/60/EG) har en central del i strategin och grundsynen är att kommunen ska arbeta för en långsiktig, hållbar dagvattenhantering. Strategin vänder sig i första hand till alla som arbetar med den fysiska planeringen, miljövården, miljötillsynen, byggande och drift av infrastrukturen och som i olika grad genom beslut och handling påverkar vårt vatten. I andra hand vänder den sig till exploatörer, byggherrar och fastighetsägare.

Dagvattenstrategin är uppdelad i två delar. I första delen ligger fokus på varför det är viktigt att arbeta med dagvattenfrågan, övergripande ansvar, mål och strategier samt vilken lagstiftning som finns att förhålla sig till. Den andra delen kommer att vara ett arbetsdokument för genomförande av dagvattenfrågorna i samhällsbyggnadsprocessen med vägledning till att nå målen. Del två innehåller även en kartläggning av statusen på olika dagvattenförekomster och riktlinjer för framtida arbete. Ambitionen är att den andra delen successivt kan kompletteras och fördjupas allt eftersom ytterligare kunskap kommer fram.

Arbetsgrupp

Lina Larsson, miljöstrateg, kanslienheten

Hanna Grönlund, planarkitekt,
kanslienheten

Viktoria Gustafsson, planarkitekt,
kanslienheten

Dörte Schuldt, miljöinspektör, miljö- och
byggförvaltningen

Teo Magnusson Bejving, VA-chef,
tekniska kontoret

Tina Blomster, samhällsutvecklare,
kanslienheten

Referensgrupp

Torbjörn Åkerblad, kanslichef

Anna Jönsson, miljö- och byggchef
miljö- och byggförvaltningen

Magnus Ljunggren, Teknisk chef,
tekniska kontoret

Bakgrund

Vatten- och avloppsplaneringen (VA-planeringen) omfattar hela kommunens verksamhet för vatten och avlopp. Både de allmänna anläggningarna inom de fastställda VA-verksamhetsområdena och de VA-anläggningar i kommunen som ligger utanför de allmänna VA-verksamhetsområdena. Syftet med VA-planeringen är att åstadkomma en socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar vatten- och avloppsförsörjning i Vaggeryds kommun.

I kommunens Översiktsplan 2012 (se sidan 52) anges åtgärder och riktlinjer för kommande arbete med vatten och avlopp i Vaggeryds kommun. De nationella miljömålen är vägledande i VA-planeringen där flera av miljömålen berör vatten och avloppsområdet. De miljömål som berörs är begränsad klimatpåverkan, giftfri miljö, ingen övergödning, levande sjöar och vattendrag, grundvatten av god kvalitet samt god bebyggd miljö.

Tidigare har det tagits fram en VA-översikt, VA-policy samt en VA-plan för de allmänna VA-verksamhetsområdena. I VA-policyn gjordes ett antal ställningstaganden, bland annat att "Utarbeta en ny dagvattenstrategi".

Steg 1 – VA-översikt. Översikten beskriver VA-planeringens förutsättningar, nuläget i kommunens allmänna anläggningar och i de enskilda anläggningarna samt framtida behov både inom och utanför nuvarande VA-verksamhetsområden. VA-översikten utgör ett underlag till VA-policy och VA-plan, och fastställdes av tekniska utskottet 2015-12-08 samt miljö- och byggnämnden 2015-12-15.

Steg 2 – VA-policy. Policyn innehåller dels övergripande mål för VA-verksamheten och dels ställningstaganden utifrån de behov som påvisats i VA-översikten. VA-policyn är ett viktigt styrdokument i arbetet med VA-planen, tillsammans med andra övergripande planer samt i den fysiska planeringen. VA-policyn antogs av Kommunfullmäktige 2016-04-25.

Steg 3 – VA-plan för den allmänna VA-anläggningen. VA-planen tas fram med utgångspunkt från VA-översikten och VA-policyn. I VA-planen redovisas plan för den allmänna VA-anläggningen, VA-utbyggnadsplan samt plan för enskild vatten- och avloppsförsörjning. VA-planen för de allmänna VA-verksamhetsområdena ska årligen revideras och antas av tekniska nämnden.

Steg 4 – Dagvattenstrategi. I VA-policyn gjordes ett antal ställningstaganden bl a att "Utarbeta en ny dagvattenstrategi". I VA-planen för den allmänna VA-anläggningen togs en plan fram för utarbetandet av en dagvattenstrategi. Dagvattenstrategin är ett förvaltningsövergripande dokument som tas fram gemensamt av kanslienheten, miljö- och byggförvaltningen och tekniska kontoret.

Inledning

Dagvattenhantering handlade tidigare uteslutande om bortledande av regn- och smältvatten och dagvattnen. Det betraktades inte som en potentiell föroreningskälla. I dag är det känt att dagvatten ofta innehåller föroreningar som kan påverka kommunens recipienter negativt. Samtidigt finns behov av att förbereda sig för ökad nederbörd som förväntas följa av klimatförändringar.

Målsättningen för framtidens dagvattenhantering är att undvika allvarliga översvämningar, minska föroreningspåverkan i såväl ytvatten som grundvatten samt öka grundvattenbildning. För att åstadkomma en hållbar dagvattenhantering krävs en tydlig ansvarsfördelning, kunskap om gällande krav och en kommungemensam ambitionsnivå.

I dagvattensstrategin används områden istället för namnen på respektive förvaltning. Anledningen till detta är att strategin inte ska behöva uppdateras vid eventuella organisationsförändringar. I del 2 finns en beskrivning över hur organisationen ser ut och kopplingen mellan kommunens förvaltningar och områdena nedan. Områdena är uppdelade i Samhällsplanering, Miljö, Vatten och avlopp samt Gata och park.

Recipientens känslighet och status enligt Vattendirektivet ska vara styrande vid bedömning av om den tål ytterligare belastning av föroreningar. I del 2 finns Vaggeryd kommuns recipienter beskrivna och deras statusklassning enligt Vattendirektivet. I del 2 finns även mer information om Vattendirektivet och Vattenmyndigheterna. Vid bedömning av dagvattnets behov av rening ska både föroreningsinnehållet i dagvattnet och recipientens känslighet beaktas.

Dagvattenstrategin behandlar dagvatten inom och från planområden.

Dagvattenstrategin behandlar inte avrinning från åkermark och skogsmark och dess konsekvenser på vattendragen i form av ökad näringsbelastning förutsatt att vattnet inte rinner in i planområdet eller dagvattenssystemet. Strategin gäller inte verksamheter där dagvattenhanteringen har prövats enligt miljöbalken eller annan lagstiftning.

Dagvattenstrategin del 1 ska beslutas av kommunfullmäktige och aktualitetsförklaras vid varje ny mandatperiod. Del 2 ska beslutas i respektive nämnd och uppdateras vid behov. Ändringar utöver rena faktaändringar ska beslutas av kommunstyrelsen, teknisk nämnd och miljö- och byggnämnden.

Områden

Samhällsplanering

- Samhällsutveckling
- Plan
- Bygg

Miljö

- Miljö och hälsa

Vatten och avlopp

- Vatten och avlopp

Gata och park

- Gata och park

Vad är dagvatten?

Dagvatten utgörs av nederbördsvatten, i form av regn eller avsmält snö, spolvatten eller framträngande grundvatten som tillfälligt rinner av hårdgjorda ytor såsom asfalterade vägar, hustak, byggnadsfasader eller fordon. Det handlar alltså om tillfälligt förkommande vatten avrinnande på mark som inte är täckt av vatten i normala fall, framförallt inom tätbebyggelse och på större vägar utanför tätbebyggda områden.

Vilken påverkan dagvatten har på recipienten beror, förutom på dagvattnets innehåll av föroreningar, även på recipientens egenskaper och på tillrinningsområdets markanvändning. När det regnar eller snöar tar nederbörden med sig luftföroreningar och när den sedan landar på hårda ytor löser vattnet upp och drar med sig ytterligare föroreningar som i torr eller våt form samlats på hårdgjorda ytor.

En viktig orsak till dagvattenproblematiken är exploatering av mark. På naturliga marker, utan hårdgjorda ytor, kan vattnet renas naturligt genom att infiltrera ned genom jordlagren. När städer och vägar byggs minskar de gröna ytorna som kan sköta denna naturliga reningsprocess.

Hållbar dagvattenhantering

Då dagvatten leds bort kan det medföra minskad grundvattenbildning i det område vattnet avleds ifrån. Långsiktigt hållbar dagvattenhantering innebär att ta hand om dagvattnet på ett så naturligt sätt som möjligt.

Lokalt omhändertagande av dagvatten ska vara det första alternativet vid planering och exploatering inom Vaggeryds kommun. Flödet kan då också utjämnas vilket ger minskade risker för skadliga översvämningar. Om lokalt omhändertagande inte är möjligt, inte räcker till eller av andra orsaker är olämpligt ska dagvattnet ledas till en lämplig plats för omhändertagande via exempelvis dammar där föroreningar då kan tas omhand.

Dagvattenledningar direkt till recipient får endast användas när alla andra alternativ och recipientens påverkan är utredd. Dagvattnet kan behöva renas innan det får släppas till recipient. I del 2 kommer riktlinjer tas fram för i vilka situationer extra rening av dagvattnet kommer krävas. Recipientens kemiska och ekologiska status och skyddsvärde är avgörande.

Mål för dagvattenhanteringen

Genom att aktivt arbeta med dagvattenfrågorna eftersträvas långsiktiga och hållbara dagvattenlösningar enligt följande mål:

Mål 1

Dagvatten tas omhand så nära källan som möjligt.

Mål 2

Dagvatten nyttjas som en positiv resurs i samhällsbyggandet till exempel genom att olika ekosystemtjänster ska beaktas.

Mål 3

Tillse att behoven för dricksvatten, spillvatten och dagvatten ingår i den fysiska planeringen så att bästa möjliga helhetslösning kan väljas med hänsyn till ekonomi, teknik, hälsa och miljö.

Mål 4

Genom att förebyggande arbete ta hänsyn till framtida klimatförändringar för att minimera effekterna av översvämningar.

Mål 5

Dagvattensystemet är utformat så att skadlig uppdämning undviks vid kraftiga regn.

Mål 6

Avledning av dagvatten ska inte påverka den naturliga grundvattenbildningen.

Mål 7

Mängden dagvatten i spillvattenledningar och avloppsreningsverk minimeras.

Mål 8

Tillförsel av föroreningar till dagvattensystem begränsas.

Mål 9

Minimera påverkan från dagvatten i recipienten.

Målen innebär att åtgärder måste sättas in längs hela dagvattenkedjan från det att regnet träffar marken till dess att vattnet når recipienten. I framtagandet av målen har vattendirektivet och miljökvalitetsnormer för vatten varit betydelsefulla.

Hur ska vi nå målen?

En viktig del i arbetet att få renare recipienter är att arbeta med förebyggande åtgärder, det vill säga att se till att föroreningarna inte hamnar i dagvattnet. Det kan ske på en mängd olika sätt; bland annat genom att ställa krav på hantering och förvaring av avfall och kemikalier utomhus hos verksamhetsutövare med miljöfarliga verksamheter och ställa krav på oljeavskiljare eller annan reningsutrustning där det behövs. Även byggnadsmaterial som kan avge tungmetaller bör undvikas. Ju renare gator och vägar är desto renare blir dagvattnet. Det är därför viktigt med gatuunderhållet. Förorenade områden är direkt olämpliga för infiltration eller som översilningsytor för dagvatten eftersom översvämningar kan medföra spridning av föroreningar. Av den anledningen kan dagvattenhanteringen inom vissa förorenade områden behöva prioriteras.

Förutom att minimera föroreningshalten vid källan behövs andra insatser för att den kemiska statusen hos recipienten inte ska bli sämre på grund av dagvattnet. I så stor utsträckning som möjligt bör man utnyttja naturliga reningsmetoder för omhändertagande och rening av dagvattnet. Detta kan ske genom att ta hand om dagvattnet så nära källan som möjligt genom exempelvis infiltration.

Grus, armerat gräs och markvegetation är exempel på genomsläppliga ytor som fungerar för infiltration. Alternativ till de hårdgjorda ytorna ska undersökas och hårdgjorda ytor ska om möjligt undvikas.

Om lokalt omhändertagande av dagvattnet inte är lämpligt på grund av exempelvis förorenad mark eller inte möjligt på grund av att marken inte har den beskaffenhet som krävs för infiltration kan dagvattnet ledas vidare till en annan plats för omhändertagande exempelvis via dammar eller våtmarker.

Dagvattensystemet ska utformas så att skadlig uppdämning undviks vid kraftiga regn, vilket kan ske genom avledning i öppna avrinningsstråk eller flacka diken. Genom öppen avledning blir dagvattenavrinningen trögare vilket kan minska risken för översvämningar och bidrar till en jämnare belastning på recipienten. Diken och översilningsytor i direkt anslutning till gator och vägar har förmåga att såväl rena som fördröja dagvattnet. Reningen sker genom att föroreningar fastläggs i marken, bryts ned i matjordsskiktet eller tas upp av växligheten.

Öppna avledningssystem i anslutning till vägar ger med rätt utformning också goda möjligheter till begränsning av skador vid olyckor med farligt gods. Genom att minimera mängden dagvatten i spillvattenledningar minskar belastningen på avloppsreningsverken. Det ger minskad kemikalieförbrukning, renare slam och en lägre energiförbrukning då en mindre mängd vatten behöver pumpas och renas. Minskad mängd dagvatten i spillvattenledningar ger minskad risk för översvämningar och ökad flexibilitet inför framtida utnyttjande av olika lokala dagvattenlösningar. Nya dagvattensystem bör på ett naturligt sätt integreras i parker och rekreationsområden och ekosystemtjänster ska tas med i ett tidigt skede. Det går att skapa trivsamma och estetiskt tilltalande miljöer om dagvatten samlas uppe på ytan. Det kan utgöra ett positivt inslag i stadsbilden samtidigt som det skapar förutsättningar för en ökad biologisk mångfald.

För att gardera mot negativa effekter av framtida klimatförändringar är det viktigt med en god planering. I översiktsplaner bör vattenvägar och större avrinningsstråk markeras och bebyggelse hållas borta från områden som riskerar att översvämmas vid kraftiga regn.

Användningsområden

Strategin ska i första hand användas vid kommunens planering och exploatering av nya områden och vid exploatering inom befintliga områden. I andra hand ska den användas för att förbättra befintliga områden. Vissa befintliga områden kan behöva prioriteras för åtgärder på grund av exempelvis översvämningsrisk, att dagvattnet innehåller höga halter av föroreningar eller att recipienten har behov av det.

Vid planering av nya områden finns goda möjligheter att göra rätt från början. Genom att ta med dagvattenfrågan tidigt i planprocessen skapas möjlighet att bedöma på vilket sätt dagvattnet bäst tas omhand.

I befintliga områden som ska exploateras ytterligare bör mängden och storleken på hårdgjorda ytor noga avvägas och kommunen ska sträva efter att öka antalet gröna ytor.

Eventuellt förlorade genomsläppliga ytor ska i största möjliga mån kompenseras inom närområdet. Med närområde menas område med avrinning till samma recipient. Undantag kan göras i de fall den hårdgjorda ytan eller dess användningsområde inte påverkar miljön negativt i fråga om risk för föroreningar i dagvattnet eller översvämningar. Områden som tidigare har drabbats av skadliga översvämningar eller där risk för detta finns ska skyddas från ytterligare belastning.

Tidigare dagvattenhantering

Dagvatten har tidigare i princip betraktats som ett problem som ska ledas bort från staden så snabbt som möjligt. Dagvattnet har till största del gått i ledningar eller i öppna diken direkt till recipient. Det finns ingen specifik anläggning för deponering av snö i kommunen.

Vad säger lagstiftningen?

Dagvatten berörs av många olika lagstiftningar bland annat plan- och bygglagen, lagen om allmänna vattentjänster, Vattendirektivet och miljöbalken. Rent lagtekniskt faller dagvattenhanteringen in under olika definitioner och rättsliga krav, bland annat beroende på var det uppkommer och hur det tas om hand. Nedan ges en kort beskrivning av de lagar som berör dagvatten. Mer ingående information om lagar och andra krav kring dagvatten finns att läsa i del 2.

Plan- och bygglagen

Plan- och bygglagen, PBL, är det viktigaste styrdokumentet för en bra dagvattenhantering. PBL innehåller bland annat bestämmelser för översiktsplaner, detaljplaner, bygglov mm och reglerar planläggning och byggande av mark- och vattenområden. Översiktsplaner är inte juridiskt bindande, men ska ge vägledning för beslut om mark- och vattenanvändningen. För avgränsade områden regleras mark- och vattenanvändningen i detaljplaner alternativt i områdesbestämmelser, vilka är juridiskt bindande. I samband med handläggning av bygglov och anmälan enligt PBL kan krav ställas rörande dagvattenhanteringen. Vid ny- och tillbyggnader anges detaljerade föreskrifter avseende installationer för dagvatten i Boverkets byggregler.

Lagen om allmänna vattentjänster

För dagvatten och anslutning till den allmänna vatten- och avloppsanläggningen finns regler i Lagen om allmänna vattentjänster och kommunens Allmänna bestämmelser om användandet av den allmänna vatten- och avloppsanläggningen (ABVA). Kommunen ska säkerställa att vattenförsörjning och avlopp, t.ex. avledning av dagvatten, ordnas i ett större sammanhang om det berör skyddet för människors hälsa och miljö.

Vattendirektivet

EU har tagit fram ett ramdirektiv för vatten med syfte att skydda samtliga vattenförekomster i Europa. Vattendirektivet föreskriver att varken den kemiska eller ekologiska statusen på våra sjöar, vattendrag, kustvatten och grundvatten får bli sämre. Vaggeryd tillhör Södra Östersjöns och Västerhavets vattendistrikt där Länsstyrelserna i Kalmar län och Västra Götalands län har utsetts till Vattenmyndigheter. Vattenmyndigheterna och länsstyrelserna har statusklassificerat alla vattenförekomster.

Inom vattenförvaltningen används miljökvalitetsnormer för att beskriva den vattenkvalitet som ska uppnås vid en viss tidpunkt. Miljökvalitetsnormerna anger hur miljön bör vara för att ekologiska och kemiska funktioner i vattenmiljön ska uppnås. För att säkerställa att miljökvalitetsnormerna kan uppnås finns det ett åtgärdsprogram för Södra Östersjön och ett för Västerhavets vattendistrikt som i huvudsak är inriktat mot de vattenförekomster som berör respektive vattendistrikt. Av åtgärdsprogrammet framgår vilka åtgärder som behöver vidtas och när, samt vilken myndighet eller kommun som behöver vidta respektive åtgärd med målet att miljökvalitetsnormerna ska uppnås. Kommunerna är skyldiga att genomföra de åtgärder som är riktade till dem i fastställda åtgärdsprogram, se vidare i del 2. Den aktuella statusen i vattenförekomsten får inte försämrats i något avseende. Åtgärder eller verksamheter får inte tillåtas om de äventyrar möjligheterna att följa en miljökvalitetsnorm för vatten (Miljöbalken 5 kapitlet 4 §).

Miljöbalken

Dagvatten berörs i flera av miljöbalkens kapitel samt tillhörande förordningar. I 2:a kapitlet miljöbalken finns hänsynsregler med grundläggande krav på bland annat kunskap, skyddsåtgärder och försiktighetsmått. I 9:e kapitlet anges när utsläpp av dagvatten betraktas som miljöfarlig verksamhet, när dagvatten är att betrakta som avloppsvatten samt när vattnet ska avledas, renas eller på annat sätt tas omhand. Krav på anmälningsplikt preciseras i Miljöprövningsförordningen. Vilka krav på tillstånd som

finns för att bedriva vattenverksamhet, exempelvis för vissa dagvattenanläggningar preciseras i 11:e kapitlet. Även omhändertagande av vägdagvatten kan räknas som vattenverksamhet. I 26:e kapitlet beskrivs kommunens tillsynsansvar samt krav på egenkontroll. Utifrån Avfallsförordningen kan snö från vinterväghållning betraktas som ett avfall.

Miljö kvalitetsmål

Dagvatten berörs framför allt i fem av Sveriges miljö kvalitetsmål; Levande sjöar och vattendrag, Giftfri miljö, Ingen övergödning, Grundvatten av god kvalitet och God bebyggd miljö. Miljö kvalitetsmålen beskriver den kvalitét miljön bör ha uppnått inom en generation. De är i sig inte juridiskt bindande, men ett styrmedel för kommunens miljöarbete. Regeringen har fastställt elva preciseringar av miljö kvalitetsmålet Levande sjöar och vattendrag och en av dessa innebär att sjöar och vattendrag ska ha minst god ekologisk status eller potential och god kemisk status. Det finns även lokala miljö mål för Vaggeryd som säger att vi ska förbättra statusen och skydda vattenkvalitén, enligt vattendirektivet, så att alla grundvattenförekomster har god vattenstatus. Målet är även att vi ska säkerställa att vi har en långsiktig och säker dricksvattenförsörjning i kommunen.

Agenda 2030

Globala målen är universella, integrerade och odelbara, vilket är av stor betydelse för att säkerställa att syftet med Agenda 2030 för hållbar utveckling förverkligas. Denna dagvattenstrategi berörs av följande Agenda 2030 mål:

Rent vatten och sanitet

Mål 6 är att säkerställa tillgång till och hållbar vatten- och sanitetsförvaltning för alla.

Hållbara städer och samhällen

Mål 11 är att städer och bosättningar ska vara inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.

Bekämpa klimatförändringen

Mål 13 är att vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser.

Ekosystemtjänster och biologisk mångfald

Mål 15 är att skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridningar, hejda och vrida tillbaka markförstörelsen samt hejda förlusten av biologisk mångfald.

Aktörer och ansvar

Ansvaret för dagvattenfrågorna inom kommunen är fördelat på flera olika aktörer. En samlad bild över vilket ansvar kommunen har genom dess olika områden har sammanställts och finns i del 2. Där visas strukturen för hur ansvaret inom varje område är fördelat under de olika processerna planprocessen, projektering och kontroll, byggskede, drift och underhåll samt tillsyn och övrigt.

Utöver kommunen finns givetvis även andra parter som har ett stort ansvar i olika skeden, exempelvis byggherrar, konsulter och entreprenörer. Nämnderna har ansvar att utföra arbete inom respektive verksamhet. Respektive nämnd har i sin tur delegerat det praktiska arbetet nedåt i organisationerna. Nedan beskrivs varje aktörs roll och övergripande ansvar. I del 2 beskrivs ansvaret mer detaljerat för varje aktör.

Områden

Samhällsplanering

Kommunfullmäktige är ytterst ansvarig för all fysisk planering. Kommunen kan ha flera roller när det gäller dagvatten. I rollen som markägare är kommunen själv exploatör och måste då beakta dagvattenfrågorna även ur det perspektivet. Kommunen ansvarar för att se till att dagvattenfrågorna (där behov finns) tas med i avtal så som exploaterings- och markanvisningsavtal.

I översiktsplanen är det speciellt viktigt att ta hänsyn till förutsättningarna för dagvattenhanteringen vid val av nya exploateringsområden. Samhällsplaneringen ansvarar för planprocessen, med framtagande av översiktsplaner, detaljplaner mm. I ansvaret ingår att involvera andra områden i planprocessen och att dagvattenfrågor lyfts upp i ett tidigt skede och på så sätt får en bra lösning. Vid planering beaktas hela avrinningsområdet och inte bara planområdet eftersom omkringliggande områden kan påverkas. Dagvattenfrågorna och övriga förutsättningar för aktuellt planområde vävs samman för att få fram en så bra slutprodukt som möjligt. I detaljplaner är det viktigt att fastställa riktlinjer och regler för dagvattenhanteringen och att dessa följs vid bygglovsgivning.

Bygg handlägger ärenden enligt PBL och utövar tillsyn. De bevakar dagvattenfrågan, samordnar och initierar dagvattenfrågan i bygglov. I det tekniska samrådet bevakas dagvattenfrågan utifrån bygglovet och detaljplanen. Bygg ansvarar för att informera byggherrar och exploatörer om dagvattenhantering.

Miljö

Miljö handlägger ärenden som berör miljöbalken och utövar tillsyn på verksamheter och verksamhetsutövers egenkontroll där även dagvattenfrågor ingår. Miljö deltar som sakkunnig i miljöfrågor som gäller kommunens översikts- och detaljplaner. Det är deras roll att lyfta upp dagvattenhanterings eventuella miljömässiga påverkan. Det kan t ex

finnas fall där marken innehåller föroreningar som kan påverka utformningen av dagvattensystemet för att hindra föroreningsspridning.

Vatten och avlopp

Vatten och avlopp ansvarar för avledning av dagvatten inom verksamhetsområde beslutat av kommunfullmäktige.

Gata och park

Gata och park ansvarar för den allmänna platsmarken inom kommunen (gator, parker och grönytor) och har den övergripande kunskapen om förutsättningar för dagvattenhanteringen av dessa ytor. Gata och park ansvarar för bland annat gaturenhållning och snöhantering, båda viktiga verksamheter för att minska dagvattnets påverkan på recipienten. Gata och park ansvarar också för den estetiska utformningen av dagvattenanläggningar samt skötsel av dessa och omkringliggande vegetationsytor/grönytor.

Övriga aktörers roll

Väghållare

De vanligaste väghållarna är kommunen, Trafikverket samt ägare av enskilda vägar. Väghållaren svarar för drift, underhåll och investering av trummor och intagsgaller för vägsystemen. Väghållare ska ta hänsyn till bland annat miljöskydd och naturvård. Recipienter kan bli förorenade av medel för halkbekämpning och därför bör väghållaren vara restriktiv med sin saltanvändning. Väghållaren har ansvar för det dagvatten som rinner av från vägområdet. Väl fungerande underhållsrutiner för tömning av dagvattenbrunnar, snöhantering och gatusopning ska finnas.

Byggherre

Under byggtiden är det byggherren som är ansvarig för att dagvattnet omhändertas på det sätt som anges i lagstiftning, planer och detta dokument. I de fall det gäller verksamheter som kan medföra utsläpp av föroreningar till dagvattnet ska miljö- och byggnämnden kontaktas. Om dagvattnet ska avledas till den allmänna VA-anläggningen ska kontakt tas med huvudmannen.

Byggherren ska utreda hur dagvatten ska hanteras och ge förslag på åtgärder utifrån dagvattnets sammansättning och mängd.

- I första hand ska lokalt omhändertagande av dagvatten eller öppen dagvattenhantering användas.
- I andra hand ska samordning av dagvattenhantering i form av dammar, våtmarker med mera diskuteras med kommunen.
- I tredje och sista hand ska avledning till ledningsnätet användas.

Fastighetsägare och verksamhetsutövare

Enskilda fastighetsägare är ansvariga för att hanteringen av dagvatten inom den egna fastigheten sker på det sätt som anges i lagstiftning, planer och detta dokument. Detta gäller även hantering och uppläggning av snö. Den som bedriver någon form av verksamhet är ansvarig för att det inte släpps ut mer än obetydliga mängder föroreningar till dagvattnet. Vid förändringar ska de rådande förhållandena beaktas. Vattenvägar och

flöden får inte skadas eller ändras så att olägenheter uppkommer för angränsande fastigheter. Följande riktlinjer gäller i Vaggeryds kommun:

- Planera för dagvattenhantering på den egna marken i första hand.
- I andra hand ska kommunen kontaktas för samordning av dagvattenhanteringen i form av dammar, våtmarker eller andra öppna lösningar.
- I tredje och sista hand ska avledning till ledningsnätet användas.
- Vid gödsling av allmän mark och användning av andra kemiska produkter ska det alternativ som påverkar miljön minst användas.
- Väl fungerande underhållsrutiner för tömning av dagvattenbrunnar och gatusopning ska finnas

Räddningstjänsten

Räddningstjänsten har en viktig roll som remissinstans och granskare av planförslag. Med avseende på dagvatten bör räddningstjänsten uppmärksamma risken för utflöde av förorenat släckvatten vid brand, eller utsläpp av kemikalier med mera vid olyckor, till eller via dagvattensystemen. Det kan leda till krav på exempelvis uppsamlingsbassänger för släckvatten, möjligheter att stänga av dagvattenbrunnar och andra förebyggande åtgärder. Räddningstjänsten bör även granska om de föreslagna dagvattenanläggningarna kan medföra en ökad risk för personskada.

Markavvattningsföretag

Dagvatten som leds bort klassas som **markavvattning** eller **avloppsvatten**. Markavvattning är det då det görs en åtgärd för att avvattna mark, för att sänka eller tappa ur ett vattenområde eller för att skydda mot vatten. Dagvattnet klassas som avloppsvatten när det avleds för sådan avvattning av mark inom detaljplan som inte görs för viss eller vissa fastigheters räkning eller vatten som avleds för avvattning av begravningsplats. I många fall utgör dikningsföretag recipient för dagvatten. Ansvarsfördelningen för kommunerna i förhållande till dikningsföretagens legala status är en viktig fråga i VA-planeringen. Dikningsföretag är en överenskommelse om hur vattendrag och avvattning av mark ska ske och kostnadsfördelningen mellan fastighetsägaren.

Om dagvattnet är avloppsvatten omfattas det av bestämmelserna om miljöfarlig verksamhet, tillstånd/anmälan, tillsyn och rening. Tillsynsmyndighet för miljöfarliga verksamheter är den kommunala miljömyndigheten. Här är även de allmänna hänsynsreglerna enligt MB gällande. Kort kan sägas att dessa lägger ansvaret på att det är verksamhetsutövaren som ska ha tillräcklig kunskap om hur verksamheten påverkar omgivningen, att verksamheten är placerad på en plats där den påverkar omgivningen som minst och att bästa tillgängliga teknik används. När dagvattnet klassas som avloppsvatten är miljö kvalitetsnormerna, som är framtagna inom arbetet med EU:s ramdirektiv för vatten, gällande då vattnet ska renas, samt kap 1-5 MB.

Tolkas dagvattnet som markavvattning gäller bestämmelserna om vattenverksamhet och avvattning av mark i miljöbalken. Markavvattning kräver tillstånd och det är Länsstyrelsen som är tillsynsmyndighet.

Ekonomiska följder

Ett aktivt arbete med dagvatten får både miljömässiga och ekonomiska följder. Innan en åtgärd vidtas ska nyttan kontra kostnaden för åtgärden bedömas. Inom den kommunala verksamheten görs en bedömning utifrån respektive ansvarsområde.

För varje enskilt projekt ska berörd fastighets- eller markägare redovisa en fördjupad bedömning. Miljö- och byggnämnden har tillsyn utifrån miljöbalken och kan ställa krav på andra eller ytterligare åtgärder. Eftersom kommunen behöver arbeta mer aktivt med dagvattenhantering kan det till en början bli ökade kostnader. Kostnader uppstår för planering, investering och drift. På sikt bör kostnaderna minska tack vare färre översvämningar och minskad belastning på ledningsnät och reningsverk. Den ekonomiska vinsten när det gäller minskad belastning på reningsverken beror på lägre energiförbrukning och kemikalieanvändning.

Carin Lundqvist
Naturavdelningen, Vattenenheten
Telefon 010-22 36 409
Carin.lundqvist@lansstyrelsen.se

Kommunledningskontoret
Vaggeryds kommun
Kommunstyrelsen@vaggeryd.se

Remiss gällande Vaggeryd kommuns Dagvattenstrategi Del 1 – Mål och strategier.

Länsstyrelsen har fått rubricerad remiss från Vaggeryds kommun.
Synpunkter ska lämnas till Kommunstyrelsen senast den 28 februari 2019.

Länsstyrelsens bedömning

ÖVERGRIPANDE SYNPUNKTER

Länsstyrelsen anser i stort att dagvattenstrategin kommer att bidra till en enhetlig hantering av dagvattenfrågorna i kommun. Dagvattenstrategin är uppdelad i två delar, varav denna remiss endast gäller del 1. Denna del (del 1) är på en övergripande nivå, som behöver fördjupas och utvecklas i del 2. Den planerade kartläggningen av statusen på möjliga dagvattenförekomster är ett viktigt steg för att få en långsiktigt och hållbar dagvattenhantering.

En dagvattenstrategi ska behandla dagvattenhantering vid nybyggnad, ombyggnad, ändrad markanvändning samt drift och underhåll av byggnader och anläggningar. Vi anser att strategin beaktar samtliga delar, men att strategin bör kompletteras med mer information om ansvar och planering för underhåll.

SYNPUNKTER PÅ SPECIFIKA DELAR

Hållbar dagvattenhantering

I strategin nämns recipientens kemiska och ekologiska status. För att underlätta förståelsen bör det läggas till information som kortfattat förklarar vattendirektivet i inledningen, alternativt hänvisa till senare stycke i strategin där detta förklaras.

I strategins Mål 10 står det att recipienters kemiska och ekologiska status inte får bli sämre på grund av dagvattnet, men i texten på sidan 5 och 6 nämns enbart kemisk status. Här bör det kompletteras med ekologisk status eftersom dagvatten kan påverka både ekologisk status och kemisk status.

Vad säger lagstiftningen

Stycket som handlar om vattendirektivet bör kompletteras med information om miljökvalitetsnormer för vatten. Vi vill här göra kommunen uppmärksam på att från och med 2019-01-01 har ändringar införts i miljöbalken (5 kap 4§) som tydliggör att åtgärder eller verksamheter inte får tillåtas om de äventyrar möjligheterna att följa en miljökvalitetsnorm för vatten (SFS 2018:1407).

Aktörer och Ansvar

Generellt bör det förtydligas vad som faktiskt är kommunens ansvar gällande dagvatten vid planering. I detaljplanering ska markens lämplighet säkerställas och förutsättningarna för att omhänderta dagvattnet, utan att skada bebyggelse eller utgöra någon fara, ska vara klargjort i plan. I avsnittet om samhällsplaneringens ansvar bör det således förtydligas att detta säkerställs exempelvis genom olika planbestämmelser (i nuläget står det *"riktlinjer och regler"*). Då dagvattnet i första hand bör tas omhand på allmän platsmark bör det även framgå att kommunalägd mark kan pekas ut i plankarta där dagvatten omhändertas.

Det kan även vara lämpligt att lägga till att det tekniska utförandet, ansvar och finansiering för att lösa dagvattenhanteringen kan framgå i planbeskrivningens genomförandedel så att detta blir tydligt från start till slut genom exploateringsprocessen.

Övriga aktörer

Det framgår inte av strategin om det finns dikningsföretag som utgör recipient för dagvatten i kommunen, om så är fallet bör ansvarsfördelningen för kommunen i förhållande till dikningsföretagets legala status förtydligas.

Detta yttrande har beslutats av Anna Langhelle, biträdande chef för vattenenheten efter föredragning av Carin Lundqvist (vattenenheten).

Anna Langhelle
Biträdande enhetschef Vattenenheten

Carin Lundqvist
Handläggare vatten

Vaggeryd 2019.02.27

kommunstyrelsen@vaggeryd.se

Remiss Dagvattenstrategi Del 1

VSBo har fått rubr. remiss för yttrande.

Vi anser att frågan är viktig och aktuell och måste beaktas vid all planering av byggnation och förändringar i den yttre miljön.

Noteras att avrinning från åkermark och skog inte behandlas i strategin. Det är dock en viktig del i sammanhanget och kan inte helt uteslutas. Förebyggande åtgärder och hantering och förvaring borde beaktas även här.

I stycket om hållbar dagvattenhantering står att skarpare krav än riktvärdena kan ställas i vissa fall vid utsläpp till recipient. Vi har inga bra erfarenheter av att det kan ställas krav utöver gällande normer eftersom detta kan bli subjektiva bedömningar. Och inte ens expertisen är alltid överens om vad som är bästa lösningen. Kraven kan inte bli så höga att det omöjliggör utveckling av våra boendemiljöer.

Viktigt att hänsyn till ekonomi finns med i Mål 3. Hur väl man än vill finns alltid ekonomin med som en faktor.

Mål 9 och 10 känns lite som olika svar på samma fråga. Minimera påverkan och inte bli sämre.

I avsnittet om hur vi ska nå målen står att hårdgjorda ytor gärna ska undvikas. Självklart bra för infiltration men innebär betydligt svårare skötsel och underhåll i våra bostadsområden.

Med vänlig hälsning
Vaggeryd – Skillingaryds Bostads AB

Satu Jonsson

Remiss av Dagvattenstrategi för Vaggeryds kommun - yttrande

Miljö- och byggnämndens beslut

Miljö- och byggnämnden har tagit del av Dagvattenstrategi Del 1 – Mål och strategier. Nämnden har inget att erinra.

Ärendegång

En förvaltningsövergripande dagvattenstrategi har tagits fram för Vaggeryds kommun. Berörda instanser bereds nu möjlighet att lämna synpunkter på dagvattenstrategin senast måndagen den 28 februari 2019.

Vaggeryds kommun har en VA-översikt och en VA-policy som beskriver övergripande mål och ställningstaganden för VA-arbetet i kommunen. I VA-policyn gjordes ett antal ställningstaganden, bland annat att en förvaltningsövergripande dagvattenstrategi skulle tas fram. Dagvattenstrategin har delats in i två delar.

Dagvattenstrategi Del 1 – Mål och strategier innehåller syfte, mål och strategier, ansvarsfördelning och styrning. Del 1 beslutas i kommunfullmäktige.

Dagvattenstrategi Del 2 – Handlingsplan blir ett arbetsdokument för genomförande av dagvattenfrågorna i samhällsbyggnadsprocessen. Del 2 ska även innehålla en kartläggning av nuläget för status på olika dagvattenförekomster och riktlinjer för framtida arbete. Del 2 beslutas i Kommunstyrelsen, Tekniska nämnden och Miljö- och byggnämnden.

Sammanfattning av dagvattenstrategi del 1

Lokalt omhändertagande av dagvatten ska vara det första alternativet vid planering och exploatering inom Vaggeryds kommun. Flödet kan då också utjämnas vilket ger minskade risker för skadliga översvämningar. Om lokalt omhändertagande inte är möjligt, inte räcker till eller av andra orsaker är olämpligt ska dagvattnet ledas till en lämplig plats för omhändertagande via exempelvis dammar där föroreningar då kan tas omhand.

Dagvattenledningar direkt till recipient får endast användas när alla andra alternativ och recipientens påverkan är utredd.

Dagvattnet kan i vissa fall behöva renas innan det får släppas till recipient. Recipientens kemiska status och skyddsvärde är avgörande vid utsläpp av dagvatten och skarpare krav än riktvärdena kan därför ställas i vissa fall.

Forts...

Mål för dagvattenhanteringen

Genom att aktivt arbeta med dagvattenfrågorna eftersträvas långsiktiga och hållbara dagvattenlösningar enligt följande mål:

Mål 1

Dagvatten tas omhand så nära källan som möjligt.

Mål 2

Dagvatten nyttjas som en positiv resurs i samhällsbyggandet till exempel genom att olika ekosystemtjänster ska beaktas.

Mål 3

Tillse att behoven för dricksvatten, spillvatten och dagvatten ingår i den fysiska planeringen så att bästa möjliga helhetslösning kan väljas med hänsyn till ekonomi, teknik, hälsa och miljö.

Mål 4

Genom att förebyggande arbete ta hänsyn till framtida klimatförändringar för att minimera effekterna av översvämningar.

Mål 5

Dagvattensystemet är utformat så att skadlig uppdämning undviks vid kraftiga regn.

Mål 6

Avledning av dagvatten ska inte påverka den naturliga grundvattenbildningen.

Mål 7

Mängden dagvatten i spillvattenledningar och avloppsreningsverk minimeras.

Mål 8

Tillförsel av föroreningar till dagvattensystem begränsas.

Mål 9

Minimera påverkan från dagvatten i recipienten.

Mål 10

Recipienters kemiska och ekologiska status blir inte sämre på grund av dagvattnet.

Målen innebär att åtgärder måste sättas in längs hela dagvattenkedjan från det att regnet träffar marken till dess att vattnet når recipienten. I framtagnad av målen har vattendirektivet och miljö kvalitetsnormer för vatten varit betydelsefulla.

Forts...

För varje enskilt projekt ska berörd fastighets- eller markägare redovisa en fördjupad bedömning. Miljö- och byggnämnden har tillsyn utifrån miljöbalansen och kan ställa krav på andra eller ytterligare åtgärder. Eftersom kommunen behöver arbeta mer aktivt med dagvattenhantering kan det till en början bli ökade kostnader. Kostnader uppstår för planering, investering och drift. På sikt bör kostnaderna minska tack vare färre översvämningar och minskad belastning på ledningsnät och reningsverk. Den ekonomiska vinsten när det gäller minskad belastning på reningsverken beror på lägre energiförbrukning och kemikalieanvändning.

Dagvattenstrategin hittas på <http://www.vaggeryd.se/dagvattenstrategi> eller genom att gå in på webbplatsen, klicka på bygga bo och miljö och så ligger dagvattenstrategin där som en nyhet.

Vaggeryd kommuns Dagvattenstrategi Del 1 – Mål och strategier

Remissversion 2018-11-27
Diarienummer KS 2018/237

INNEHÅLL

.....	0
Förord	2
Bakgrund	3
Inledning.....	4
Vad är dagvatten?	4
Hållbar dagvattenhantering.....	5
Mål för dagvattenhanteringen.....	5
Hur ska vi nå målen?	6
Användningsområden.....	7
Tidigare dagvattenhantering	8
Vad säger lagstiftningen?	8
Plan- och bygglagen	8
Lagen om allmänna vattentjänster	8
Vattendirektivet	8
Miljöbalken.....	9
Miljökvalitetsmål.....	9
Agenda 2030.....	10
Aktörer och ansvar.....	10
Områden	11
Samhällsplanering	11
Miljö	11
Bygg	11
Vatten och avlopp.....	11
Gata och park.....	11
Övriga aktörers roll.....	12
Väghållare.....	12
Byggherre	12
Fastighetsägare och verksamhetsutövare.....	12
Räddningstjänsten.....	13
Ekonomiska följder	13

Förord

Denna strategi beskriver Vaggeryd kommuns vilja och ambitioner angående dagvatten. Det framgår vem som ansvarar för dagvatten i alla skeden från planering till drift. Vattendirektivet (2000/60/EG) har en central del i strategin och grundsynen är att kommunen ska arbeta för en långsiktig, hållbar dagvattenhantering. Strategin vänder sig i första hand till alla som arbetar med den fysiska planeringen, miljövården, miljötillsynen, byggande och drift av infrastrukturen och som i olika grad genom beslut och handling påverkar vårt vatten. I andra hand vänder den sig till exploatörer, byggherrar och fastighetsägare.

Dagvattenstrategin är uppdelad i två delar. I första delen ligger fokus på varför det är viktigt att arbeta med dagvattenfrågan, övergripande ansvar, mål och strategier samt vilken lagstiftning som finns att förhålla sig till. Den andra delen kommer att vara ett arbetsdokument för genomförande av dagvattenfrågorna i samhällsbyggnadsprocessen med vägledning till att nå målen. Del två innehåller även en kartläggning av statusen på olika dagvattenförekomster och riktlinjer för framtida arbete. Ambitionen är att den andra delen successivt kan kompletteras och fördjupas allt eftersom ytterligare kunskap kommer fram.

Arbetsgrupp

Lina Larsson, miljöstrateg, kanslienheten

Hanna Grönlund, planarkitekt,
kanslienheten

Viktoria Gustafsson, planarkitekt,
kanslienheten

Dörte Schuldt, miljöinspektör, miljö- och
byggförvaltningen

Teo Magnusson Bejving, VA-chef,
tekniska kontoret

Tina Blomster, samhällsutvecklare,
kanslienheten

Referensgrupp

Torbjörn Åkerblad, kanslichef

Anna Jönsson, miljö- och byggchef
miljö- och byggförvaltningen

Magnus Ljunggren, Teknisk chef,
tekniska kontoret

Bakgrund

Vatten- och avloppsplaneringen (VA-planeringen) omfattar hela kommunens verksamhet för vatten och avlopp. Både de allmänna anläggningarna inom de fastställda VA-verksamhetsområdena och de VA-anläggningar i kommunen som ligger utanför de allmänna VA-verksamhetsområdena. Syftet med VA-planeringen är att åstadkomma en socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar vatten- och avloppsförsörjning i Vaggeryds kommun.

I kommunens Översiktsplan 2012 (se sidan 52) anges åtgärder och riktlinjer för kommande arbete med vatten och avlopp i Vaggeryds kommun. De nationella miljömålen är vägledande i VA-planeringen där flera av miljömålen berör vatten och avloppsområdet. De miljömål som berörs är begränsad klimatpåverkan, giftfri miljö, ingen övergödning, levande sjöar och vattendrag, grundvatten av god kvalitet samt god bebyggd miljö.

Tidigare har det tagits fram en VA-översikt, VA-policy samt en VA-plan för de allmänna VA-verksamhetsområdena. I VA-policyn gjordes ett antal ställningstaganden, bland annat att "Utarbeta en ny dagvattenstrategi".

Steg 1 – VA-översikt. Översikten beskriver VA-planeringens förutsättningar, nuläget i kommunens allmänna anläggningar och i de enskilda anläggningarna samt framtida behov både inom och utanför nuvarande VA-verksamhetsområden. VA-översikten utgör ett underlag till VA-policy och VA-plan, och fastställdes av tekniska utskottet 2015-12-08 samt miljö- och byggnämnden 2015-12-15.

Steg 2 – VA-policy. Policyn innehåller dels övergripande mål för VA-verksamheten och dels ställningstaganden utifrån de behov som påvisats i VA-översikten. VA-policyn är ett viktigt styrdokument i arbetet med VA-planen, tillsammans med andra övergripande planer samt i den fysiska planeringen. VA-policyn antogs av Kommunfullmäktige 2016-04-25.

Steg 3 – VA-plan för den allmänna VA-anläggningen. VA-planen tas fram med utgångspunkt från VA-översikten och VA-policyn. I VA-planen redovisas plan för den allmänna VA-anläggningen, VA-utbyggnadsplan samt plan för enskild vatten- och avloppsförsörjning. VA-planen för de allmänna VA-verksamhetsområdena ska årligen revideras och antas av tekniska nämnden.

Steg 4 – Dagvattenstrategi. I VA-policyn gjordes ett antal ställningstaganden bl a att "Utarbeta en ny dagvattenstrategi". I VA-planen för den allmänna VA-anläggningen togs en plan fram för utarbetandet av en dagvattenstrategi. Dagvattenstrategin är ett förvaltningsövergripande dokument som tas fram gemensamt av kanslienheten, miljö- och byggförvaltningen och tekniska kontoret.

Inledning

Dagvattenhantering handlade tidigare uteslutande om bortledande av regn- och smältvatten och dagvattnen. Det betraktades inte som en potentiell föroreningskälla. I dag är det känt att dagvatten ofta innehåller föroreningar som kan påverka kommunens recipienter negativt. Samtidigt finns behov av att förbereda sig för ökad nederbörd som förväntas följa av klimatförändringar.

Målsättningen för framtidens dagvattenhantering är att undvika allvarliga översvämningar, minska föroreningspåverkan i såväl ytvatten som grundvatten samt öka grundvattenbildning. För att åstadkomma en hållbar dagvattenhantering krävs en tydlig ansvarsfördelning, kunskap om gällande krav och en kommungemensam ambitionsnivå.

I dagvattensstrategin används områden istället för namnen på respektive förvaltning. Anledningen till detta är att strategin inte ska behöva uppdateras vid eventuella organisationsförändringar. I del 2 finns en beskrivning över hur organisationen ser ut och kopplingen mellan kommunens förvaltningar och områdena nedan. Områdena är uppdelade i Samhällsplanering, Miljö, Bygg, Vatten och avlopp, Gata och park.

Recipientens känslighet och status enligt Vattendirektivet ska vara styrande vid bedömning av om den tål ytterligare belastning av föroreningar. I del 2 finns Vaggeryd kommuns recipienter beskrivna och deras statusklassning enligt Vattendirektivet. Vid bedömning av dagvattnets behov av rening ska både föroreningsinnehållet i dagvattnet och recipientens känslighet beaktas.

Dagvattenstrategin behandlar inte avrinning från åkermark och skogsmark och dess konsekvenser på vattendragen i form av ökad näringsbelastning. Strategin gäller inte verksamheter där dagvattenhanteringen har prövats enligt miljöbalken eller annan lagstiftning.

Dagvattenstrategin del 1 ska beslutas av kommunfullmäktige och aktualitetsförklaras vid varje ny mandatperiod. Del 2 ska beslutas i respektive nämnd och uppdateras vid behov. Ändringar utöver rena faktaändringar ska beslutas av kommunstyrelsen, teknisk nämnd och miljö- och byggnämnden.

Vad är dagvatten?

Dagvatten utgörs av nederbördsvattnet, i form av regn eller avsmält snö, spolvatten eller framträngande grundvatten som tillfälligt rinner av hårdgjorda ytor såsom asfalterade vägar, hustak, byggnadsfasader eller fordon. Det handlar alltså om tillfälligt förkommande vatten avrinnande på mark som inte är täckt av vatten i normala fall, framförallt inom tätbebyggelse och på större vägar utanför tätbebyggda områden.

Vilken påverkan dagvatten har på recipienten beror, förutom på dagvattnets innehåll av föroreningar, även på recipientens egenskaper och på tillrinningsområdets markanvändning. När det regnar eller snöar tar nederbörden med sig luftföroreningar och när den sedan landar på hårda ytor löser vattnet upp och drar med sig ytterligare föroreningar som i torr eller våt form samlats på hårdgjorda ytor.

En viktig orsak till dagvattenproblematiken är exploatering av mark. På naturliga marker, utan hårdgjorda ytor, kan vattnet renas naturligt genom att infiltrera ned genom jordlagren. När städer och vägar byggs minskar de gröna ytorna som kan sköta denna naturliga reningsprocess.

Hållbar dagvattenhantering

Då dagvatten leds bort kan det medföra minskad grundvattenbildning i det område vattnet avleds ifrån. Långsiktigt hållbar dagvattenhantering innebär att ta hand om dagvattnet på ett så naturligt sätt som möjligt.

Lokalt omhändertagande av dagvatten ska vara det första alternativet vid planering och exploatering inom Vaggeryds kommun. Flödet kan då också utjämnas vilket ger minskade risker för skadliga översvämningar. Om lokalt omhändertagande inte är möjligt, inte räcker till eller av andra orsaker är olämpligt ska dagvattnet ledas till en lämplig plats för omhändertagande via exempelvis dammar där föroreningar då kan tas omhand.

Dagvattenledningar direkt till recipient får endast användas när alla andra alternativ och recipientens påverkan är utredd. I del 2 finns riktvärden för vad dagvattnet i förbindelsepunkt eller utsläppspunkt som högst bör innehålla. Dagvattnet kan i vissa fall behöva renas innan det får släppas till recipient. Recipientens kemiska status och skyddsvärde är avgörande vid utsläpp av dagvatten och skarpare krav än riktvärdena kan därför ställas i vissa fall.

Mål för dagvattenhanteringen

Genom att aktivt arbeta med dagvattenfrågorna eftersträvas långsiktiga och hållbara dagvattenlösningar enligt följande mål:

Mål 1

Dagvatten tas omhand så nära källan som möjligt.

Mål 2

Dagvatten nyttjas som en positiv resurs i samhällsbyggandet till exempel genom att olika ekosystemtjänster ska beaktas.

Mål 3

Tillse att behoven för dricksvatten, spillvatten och dagvatten ingår i den fysiska planeringen så att bästa möjliga helhetslösning kan väljas med hänsyn till ekonomi, teknik, hälsa och miljö.

Mål 4

Genom att förebyggande arbete ta hänsyn till framtida klimatförändringar för att minimera effekterna av översvämningar.

Mål 5

Dagvattensystemet är utformat så att skadlig uppdämning undviks vid kraftiga regn.

Mål 6

Avledning av dagvatten ska inte påverka den naturliga grundvattenbildningen.

Mål 7

Mängden dagvatten i spillvattenledningar och avloppsreningsverk minimeras.

Mål 8

Tillförsel av föroreningar till dagvattensystem begränsas.

Mål 9

Minimera påverkan från dagvatten i recipienten.

Mål 10

Recipienters kemiska och ekologiska status blir inte sämre på grund av dagvattnet.

Målen innebär att åtgärder måste sättas in längs hela dagvattenkedjan från det att regnet träffar marken till dess att vattnet når recipienten. I framtagandet av målen har vattendirektivet och miljökvalitetsnormer för vatten varit betydelsefulla.

Hur ska vi nå målen?

En viktig del i arbetet att få renare recipienter är att arbeta med förebyggande åtgärder, det vill säga att se till att föroreningarna inte hamnar i dagvattnet. Det kan ske på en mängd olika sätt; bland annat genom att ställa krav på hantering och förvaring av avfall och kemikalier utomhus hos verksamhetsutövare med miljöfarliga verksamheter och ställa krav på oljeavskiljare eller annan reningsutrustning där det behövs. Även byggnadsmaterial som kan avge tungmetaller bör undvikas. Ju renare gator och vägar är desto renare blir dagvattnet. Det är därför viktigt med gatuunderhållet. Förorenade områden är direkt olämpliga för infiltration eller som översilningsytor för dagvatten eftersom översvämningar kan medföra spridning av föroreningar. Av den anledningen kan dagvattenhanteringen inom vissa förorenade områden behöva prioriteras.

Förutom att minimera föroreningshalten vid källan behövs andra insatser för att den kemiska statusen hos recipienten inte ska bli sämre på grund av dagvattnet. I så stor utsträckning som möjligt bör man utnyttja naturliga reningsmetoder för omhändertagande och rening av dagvattnet. Detta kan ske genom att ta hand om dagvattnet så nära källan som möjligt genom exempelvis infiltration.

Grus, armerat gräs och markvegetation är exempel på genomsläppliga ytor som fungerar för infiltration. Alternativ till de hårdgjorda ytorna ska undersökas och hårdgjorda ytor ska om möjligt undvikas.

Om lokalt omhändertagande av dagvattnet inte är lämpligt på grund av exempelvis förorenad mark eller inte möjligt på grund av att marken inte har den beskaffenhet som krävs för infiltration kan dagvattnet ledas vidare till en annan plats för omhändertagande exempelvis via dammar eller våtmarker.

Dagvattensystemet ska utformas så att skadlig uppdämning undviks vid kraftiga regn, vilket kan ske genom avledning i öppna avrinningsstråk eller flacka diken. Genom öppen avledning blir dagvattenavrinningen trögare vilket kan minska risken för översvämningar och bidrar till en jämnare belastning på recipienten. Diken och översilningsytor i direkt anslutning till gator och vägar har förmåga att såväl rena som fördröja dagvattnet. Reningen sker genom att föroreningar fastläggs i marken, bryts ned i matjordsskiktet eller tas upp av växligheten.

Öppna avledningssystem i anslutning till vägar ger med rätt utformning också goda möjligheter till begränsning av skador vid olyckor med farligt gods. Genom att minimera mängden dagvatten i spillvattenledningar minskar belastningen på avloppsreningsverken. Det ger minskad kemikalieförbrukning, renare slam och en lägre energiförbrukning då en mindre mängd vatten behöver pumpas och renas. Minskad mängd dagvatten i spillvattenledningar ger minskad risk för översvämningar och ökad flexibilitet inför framtida utnyttjande av olika lokala dagvattenlösningar. Nya dagvattensystem bör på ett naturligt sätt integreras i parker och rekreationsområden och ekosystemtjänster ska tas med i ett tidigt skede. Det går att skapa trivsamma och estetiskt tilltalande miljöer om dagvatten samlas uppe på ytan. Det kan utgöra ett positivt inslag i stadsbilden samtidigt som det skapar förutsättningar för en ökad biologisk mångfald.

För att gardera mot negativa effekter av framtida klimatförändringar är det viktigt med en god planering. I översiktsplaner bör vattenvägar och större avrinningsstråk markeras och bebyggelse hållas borta från områden som riskerar att översvämmas vid kraftiga regn.

Användningsområden

Strategin ska i första hand användas vid kommunens planering och exploatering av nya områden och vid exploatering inom befintliga områden. I andra hand ska den användas för att förbättra befintliga områden. Vissa befintliga områden kan behöva prioriteras för åtgärder på grund av exempelvis översvämningssrisk, att dagvattnet innehåller höga halter av föroreningar eller att recipienten har behov av det.

Vid planering av nya områden finns goda möjligheter att göra rätt från början. Genom att ta med dagvattenfrågan tidigt i planprocessen skapas möjlighet att bedöma på vilket sätt dagvattnet bäst tas omhand.

I befintliga områden som ska exploateras ytterligare bör mängden och storleken på hårdgjorda ytor noga avvägas och kommunen ska sträva efter att öka antalet gröna ytor.

Eventuellt förlorade genomsläppliga ytor ska i största möjliga mån kompenseras inom närområdet. Med närområde menas område med avrinning till samma recipient. Undantag kan göras i de fall den hårdgjorda ytan eller dess användningsområde inte

påverkar miljön negativt i fråga om risk för föroreningar i dagvattnet eller översvämningar. Områden som tidigare har drabbats av skadliga översvämningar eller där risk för detta finns ska skyddas från ytterligare belastning.

Tidigare dagvattenhantering

Dagvatten har tidigare i princip betraktats som ett problem som ska ledas bort från staden så snabbt som möjligt. Dagvattnet har till största del gått i ledningar eller i öppna diken direkt till recipient. Det finns ingen specifik anläggning för deponering av snö i kommunen.

Vad säger lagstiftningen?

Dagvatten berörs av många olika lagstiftningar bland annat plan- och bygglagen, lagen om allmänna vattentjänster, Vattendirektivet och miljöbalken. Rent lagtekniskt faller dagvattenhanteringen in under olika definitioner och rättsliga krav, bland annat beroende på var det uppkommer och hur det tas om hand. Nedan ges en kort beskrivning av de lagar som berör dagvatten. Mer ingående information om lagar och andra krav kring dagvatten finns att läsa i del 2.

Plan- och bygglagen

Plan- och bygglagen, PBL, är det viktigaste styrdokumentet för en bra dagvattenhantering. PBL innehåller bland annat bestämmelser för översiktsplaner, detaljplaner, bygglov mm och reglerar planläggning och byggande av mark- och vattenområden. Översiktsplaner är inte juridiskt bindande, men ska ge vägledning för beslut om mark- och vattenanvändningen. För avgränsade områden regleras mark- och vattenanvändningen i detaljplaner alternativt i områdesbestämmelser, vilka är juridiskt bindande. I samband med handläggning av bygglov och anmälan enligt PBL kan krav ställas rörande dagvattenhanteringen. Vid ny- och tillbyggnader anges detaljerade föreskrifter avseende installationer för dagvatten i Boverkets byggregler.

Lagen om allmänna vattentjänster

För dagvatten och anslutning till den allmänna vatten- och avloppsanläggningen finns regler i Lagen om allmänna vattentjänster och kommunens Allmänna bestämmelser om användandet av den allmänna vatten- och avloppsanläggningen (ABVA). Kommunen ska säkerställa att vattenförsörjning och avlopp, t.ex. avledning av dagvatten, ordnas i ett större sammanhang om det berör skyddet för människors hälsa och miljö.

Vattendirektivet

EU har tagit fram ett ramdirektiv för vatten med syfte att skydda samtliga vattenförekomster i Europa. Vattendirektivet föreskriver att varken den kemiska eller ekologiska statusen på våra sjöar, vattendrag, kustvatten och grundvatten får bli sämre. Vaggeryd tillhör Södra Östersjöns och Västerhavets vattendistrikt där Länsstyrelserna i Kalmar län och Västra Götalands län har utsetts till Vattenmyndigheter. Vattenmyndigheterna och länsstyrelserna har statusklassificerat alla vattenförekomster. Det finns ett åtgärdsprogram för Södra Östersjön och Västerhavets vattendistrikt som i

huvudsak är inriktat mot dessa vattenförekomster. Av åtgärdsprogrammet framgår vilka åtgärder som behöver vidtas och när, samt vilken myndighet eller kommun som behöver vidta respektive åtgärd. Kommunerna är skyldiga att genomföra de åtgärder som är riktade till dem i fastställda åtgärdsprogram, se vidare i del 2.

Miljöbalken

Dagvatten berörs i flera av miljöbalkens kapitel samt tillhörande förordningar. I 2:a kapitlet miljöbalken finns hänsynsregler med grundläggande krav på bland annat kunskap, skyddsåtgärder och försiktighetsmått. I 9:e kapitlet anges när utsläpp av dagvatten betraktas som miljöfarlig verksamhet, när dagvatten är att betrakta som avloppsvatten samt när vattnet ska avledas, renas eller på annat sätt tas omhand. Krav på anmälningsplikt preciseras i Miljöprövningsförordningen. Vilka krav på tillstånd som finns för att bedriva vattenverksamhet, exempelvis för vissa dagvattenanläggningar preciseras i 11:e kapitlet. Även omhändertagande av vägdagvatten kan räknas som vattenverksamhet. I 26:e kapitlet beskrivs kommunens tillsynsansvar samt krav på egenkontroll. Utifrån Avfallsförordningen kan snö från vinterväghållning betraktas som ett avfall.

Miljökvalitetsmål

Dagvatten berörs framför allt i fem av Sveriges miljökvalitetsmål; Levande sjöar och vattendrag, Giftfri miljö, Ingen övergödning, Grundvatten av god kvalitet och God bebyggd miljö. Miljökvalitetsmålen beskriver den kvalité miljön bör ha uppnått inom en generation. De är i sig inte juridiskt bindande, men ett styrmedel för kommunens miljöarbete. Regeringen har fastställt elva preciseringar av miljökvalitetsmålet Levande sjöar och vattendrag och en av dessa innebär att sjöar och vattendrag ska ha minst god ekologisk status eller potential och god kemisk status. Det finns även lokala miljömål för Vaggeryd som säger att vi ska förbättra statusen och skydda vattenkvalitén, enligt vattendirektivet, så att alla grundvattenförekomster har god vattenstatus. Målet är även att vi ska säkerställa att vi har en långsiktig och säker dricksvattenförsörjning i kommunen.

Agenda 2030

Globala målen är universella, integrerade och odelbara, vilket är av stor betydelse för att säkerställa att syftet med Agenda 2030 för hållbar utveckling förverkligas. Denna dagvattenstrategi berörs av följande Agenda 2030 mål:

Rent vatten och sanitet

Mål 6 är att säkerställa tillgång till och hållbar vatten- och sanitetsförvaltning för alla.

Hållbara städer och samhällen

Mål 11 är att städer och bosättningar ska vara inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara.

Bekämpa klimatförändringen

Mål 13 är att vidta omedelbara åtgärder för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser.

Ekosystemtjänster och biologisk mångfald

Mål 15 är att skydda, återställa och främja ett hållbart nyttjande av landbaserade ekosystem, hållbart bruka skogar, bekämpa ökenspridningar, hejda och vrida tillbaka markförstörelsen samt hejda förlusten av biologisk mångfald.

Aktörer och ansvar

Ansvaret för dagvattenfrågorna inom kommunen är fördelat på flera olika aktörer. En samlad bild över vilket ansvar kommunen har genom dess olika områden har sammanställts och finns i del 2. Där visas strukturen för hur ansvaret inom varje område är fördelat under de olika processerna planprocessen, projektering och kontroll, byggskede, drift och underhåll samt tillsyn och övrigt.

Utöver kommunen finns givetvis även andra parter som har ett stort ansvar i olika skeden, exempelvis byggherrar, konsulter och entreprenörer. Nämnderna har ansvar att utföra arbete inom respektive verksamhet. Respektive nämnd har i sin tur delegerat det praktiska arbetet nedåt i organisationerna. Nedan beskrivs varje aktörs roll och övergripande ansvar. I del 2 beskrivs ansvaret mer detaljerat för varje aktör.

Områden

Samhällsplanering

Kommunfullmäktige är ytterst ansvarig för all fysisk planering. Kommunen kan ha flera roller när det gäller dagvatten. I rollen som markägare är kommunen själv exploatör och måste då beakta dagvattenfrågorna även ur det perspektivet. Kommunen ansvarar för att se till att dagvattenfrågorna (där behov finns) tas med i avtal så som exploaterings- och markanvisningsavtal. I översiktsplanen är det speciellt viktigt att ta hänsyn till förutsättningarna för dagvattenhanteringen vid val av nya exploateringsområden. Samhällsplaneringen ansvarar för planprocessen, med framtagande av översiktsplaner, detaljplaner mm. I ansvaret ingår att involvera andra områden i planprocessen och att dagvattenfrågor lyfts upp i ett tidigt skede och på så sätt får en bra lösning.

Vid planering beaktas hela avrinningsområdet och inte bara planområdet eftersom omkringliggande områden kan påverkas. Dagvattenfrågorna och övriga förutsättningar för aktuellt planområde vävs samman för att få fram en så bra slutprodukt som möjligt. I detaljplaner är det viktigt att fastställa riktlinjer och regler för dagvattenhanteringen och att dessa följs vid bygglovsgivning.

Miljö

Miljö handlägger ärenden som berör miljöbalken och utövar tillsyn på verksamheter och verksamhetsutövers egenkontroll där även dagvattenfrågor ingår. Miljö deltar som sakkunnig i miljöfrågor som gäller kommunens översikts- och detaljplaner. Det är deras roll att lyfta upp dagvattenhanterings eventuella miljömässiga påverkan. Det kan t ex finnas fall där marken innehåller föroreningar som kan påverka utformningen av dagvattensystemet för att hindra föroreningsspridning.

Bygg

Bygg handlägger ärenden enligt PBL och utövar tillsyn. De bevakar dagvattenfrågan, samordnar och initierar dagvattenfrågan i bygglov. I det tekniska samrådet bevakas dagvattenfrågan utifrån bygglovet och detaljplanen. Bygg ansvarar för att informera byggherrar och exploatörer om dagvattenhantering.

Vatten och avlopp

Vatten och avlopp ansvarar för avledning av dagvatten inom verksamhetsområde beslutat av kommunfullmäktige.

Gata och park

Gata och park ansvarar för den allmänna platsmarken inom kommunen (gator, parker och grönytor) och har den övergripande kunskapen om förutsättningar för dagvattenhanteringen av dessa ytor. Gata och park ansvarar för bland annat gaturen hållning och snöhantering, båda viktiga verksamheter för att minska dagvattnets påverkan på recipienten. Gata och park ansvarar också för den estetiska utformningen av dagvattenanläggningar samt skötsel av dessa och omkringliggande vegetationsytor/grönytor.

Övriga aktörers roll

Väghållare

De vanligaste väghållarna är kommunen, Trafikverket samt ägare av enskilda vägar. Väghållaren svarar för drift, underhåll och investering av trummor och intagsgaller för vägsystemen. Väghållare ska ta hänsyn till bland annat miljöskydd och naturvård. Recipienter kan bli förorenade av medel för halkbekämpning och därför bör väghållaren vara restriktiv med sin saltanvändning. Väghållaren har ansvar för det dagvatten som rinner av från vägområdet. Väl fungerande underhållsrutiner för tömning av dagvattenbrunnar, snöhantering och gatusopning ska finnas.

Byggherre

Under byggtiden är det byggherren som är ansvarig för att dagvattnet omhändertas på det sätt som anges i lagstiftning, planer och detta dokument. I de fall det gäller verksamheter som kan medföra utsläpp av föroreningar till dagvattnet ska miljö- och byggnämnden kontaktas. Om dagvattnet ska avledas till den allmänna VA-anläggningen ska kontakt tas med huvudmannen.

Byggherren ska utreda hur dagvatten ska hanteras och ge förslag på åtgärder utifrån dagvattnets sammansättning och mängd.

- I första hand ska lokalt omhändertagande av dagvatten eller öppen dagvattenhantering användas.
- I andra hand ska samordning av dagvattenhantering i form av dammar, våtmarker med mera diskuteras med kommunen.
- I tredje och sista hand ska avledning till ledningsnätet användas.

Fastighetsägare och verksamhetsutövare

Enskilda fastighetsägare är ansvariga för att hanteringen av dagvatten inom den egna fastigheten sker på det sätt som anges i lagstiftning, planer och detta dokument. Detta gäller även hantering och uppläggning av snö. Den som bedriver någon form av verksamhet är ansvarig för att det inte släpps ut mer än obetydliga mängder föroreningar till dagvattnet. Vid förändringar ska de rådande förhållandena beaktas. Vattenvägar och flöden får inte skadas eller ändras så att olägenheter uppkommer för angränsande fastigheter. Följande riktlinjer gäller i Vaggeryds kommun:

- Planera för dagvattenhantering på den egna marken i första hand.
- I andra hand ska kommunen kontaktas för samordning av dagvattenhanteringen i form av dammar, våtmarker eller andra öppna lösningar.
- I tredje och sista hand ska avledning till ledningsnätet användas.
- Vid gödning av allmän mark och användning av andra kemiska produkter ska det alternativ som påverkar miljön minst användas.
- Väl fungerande underhållsrutiner för tömning av dagvattenbrunnar och gatusopning ska finnas

Räddningstjänsten

Räddningstjänsten har en viktig roll som remissinstans och granskare av planförslag. Med avseende på dagvatten bör räddningstjänsten uppmärksamma risken för utflöde av förorenat släckvatten vid brand, eller utsläpp av kemikalier med mera vid olyckor, till eller via dagvattensystemen. Det kan leda till krav på exempelvis uppsamlingsbassänger för släckvatten, möjligheter att stänga av dagvattenbrunnar och andra förebyggande åtgärder. Räddningstjänsten bör även granska om de föreslagna dagvattenanläggningarna kan medföra en ökad risk för personskada.

Ekonomiska följder

Ett aktivt arbete med dagvatten får både miljömässiga och ekonomiska följder. Innan en åtgärd vidtas ska nyttan kontra kostnaden för åtgärden bedömas. Inom den kommunala verksamheten görs en bedömning utifrån respektive ansvarsområde.

För varje enskilt projekt ska berörd fastighets- eller markägare redovisa en fördjupad bedömning. Miljö- och byggnämnden har tillsyn utifrån miljöbalken och kan ställa krav på andra eller ytterligare åtgärder. Eftersom kommunen behöver arbeta mer aktivt med dagvattenhantering kan det till en början bli ökade kostnader. Kostnader uppstår för planering, investering och drift. På sikt bör kostnaderna minska tack vare färre översvämningar och minskad belastning på ledningsnät och reningsverk. Den ekonomiska vinsten när det gäller minskad belastning på reningsverken beror på lägre energiförbrukning och kemikalieanvändning.

11

Redovisning av motioner och
medborgarförslag som inte är slutbehandlade,
april 2019

KS 2019/088

Kommunfullmäktige (KF)

Mötesdatum

2019-04-29

§56

Redovisning av motioner och medborgarförslag som inte är slutbehandlade (KS 2019/088)

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar att redovisningen av motioner och medborgarförslag som inte är slutbehandlade, april 2019 tas upp på kommunfullmäktiges kommande sammanträde i maj.

Sammanfattning

Enligt kommunfullmäktiges arbetsordning ska vid kommunfullmäktiges ordinarie april- och oktobersammanträde redovisas de motioner och medborgarförslag som inte är färdigberedda.

Föreligger kommunledningskontorets redovisning april 2019.

Yrkanden

Roger Ödebrink (S) kommenterar ärendet.

Kommunfullmäktiges presidium föreslår att redovisningen tas upp på kommunfullmäktiges sammanträde i maj.

Propositionsordning

Ordförande frågar om kommunfullmäktige kan godkänna förslaget att redovisningen tas upp på kommunfullmäktiges sammanträde i maj och finner det bifallet.

Beslutsunderlag

- Redovisning av ej slutbehandlade motioner, april 2019

Redovisning av motioner och medborgarförslag som inte är slutbehandlade, april 2019

Enligt kommunfullmäktiges arbetsordning ska vid april- och oktober-sammanträdet redovisas de motioner och medborgarförslag, vilkas beredning då inte fullföljts.

Redovisning:

1. Motion – Körkortsutbildning på Fenix

Av fullmäktigeledamöterna Allan Ragnarsson (M), Jenny Larsen (KD) och Thore Ohlsson (FP) väckt motion daterad 2013-10-27 med förslag att kostnadsfri körkortsutbildning införs på Fenix.
(Dnr 2013/225)

Motionen kommer att behandlas på kommunstyrelsens arbetsutskotts sammanträde 12 juni 2019.

2. Medborgarförslag – Utöva tillsyn och lös in strandområden i Vaggeryds samhälle

Ett medborgarförslag har inlämnats den 26 april 2015 med förslag att Vaggeryds kommun ska utöva tillsyn och lösa in sådana markområden i Vaggeryds samhälle, som enligt gällande regelverk ska vara allmänrättsligt tillgängliga.
(Dnr 2015/145)

Medborgarförslaget kommer att behandlas på kommunstyrelsens arbetsutskotts sammanträde 12 juni 2019.

3. Medborgarförslag – Vindkraftsplan

Ett medborgarförslag har inlämnats daterad 2016-01-19 med förslag att kommunfullmäktige beslutar:

- Att tydligt redovisa kommunens ställningstagande i vindkraftsfrågan genom en plan som också beskriver de olika projekten.
- Redovisa var vindkraftsbolagen geografiskt planerar de vindkraftsparker som kommunen har vetskap om.
- Öppet redovisa kommunens syn på det regelverk som idag styr vindkraftsprojekten.
- Att sedan i förlängningen också ta fram en korrekt vindkraftplan, som också beskriver utbyggnaden ur ett samhällsperspektiv, dvs., nytta, livslängd, resp. projekts energitillförsel gentemot kommunens nuvarande elkonsumtion m.m.

(Dnr 2016/020)

Medborgarförslaget kommer att behandlas på kommunstyrelsens arbetsutskotts sammanträde 22 maj 2019.

4. Motion – Bostadsområde söder om Byarum

Av fullmäktigeledamoten Lennart Karlsson (V) väckt motion 2016-04-22 med förslag att man så fort som möjligt startar arbetet med en detaljplan för ett bostadsområde söder om Byarum i höjd med Byarums Hembygdsgård.

(Dnr 2016/096)

Motionen kommer att behandlas på kommunstyrelsens arbetsutskotts sammanträde 22 maj 2019.

5. Medborgarförslag – Instifta ett tillgänglighetspris

Ett medborgarförslag har inlämnats daterad 11 januari 2017 med förslag att Vaggeryds kommun instiftar ett Tillgänglighetspris för att uppmuntra de som ökar tillgängligheten för de handikappade medborgarna och andra som t.ex. är rörelsehindrade.
(Dnr 2017/021)

Ett förslag på pris har presenterats för kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige återremitterade 2018-05-28 förslaget till kommunstyrelsen för att bereda hur nomineringsarbetet ska samordnas. Kommunledningskontoret avvaktar tillsättning av ett tillgänglighetsråd.

6. Motion – Landsbygdsutveckling i Bondstorp

Av fullmäktigeledamoten Klas Gustavsson (V) väckt motion 2017-08-28 med förslag att kommunledningskontoret får i uppdrag att planera för nybyggnation i Bondstorp.
(Dnr 2017/205)

Motionen kommer att behandlas på kommunstyrelsens arbetsutskotts sammanträde 22 maj 2019.

7. Medborgarförslag – Bygg väg från Västra strand i Vaggeryd till södra motorvägsavfarten i Vaggeryd

Ett medborgarförslag har inlämnats 2017-07-31 med förslag att det byggs en väg från Västra strandområdet i Vaggeryd till södra motorvägsavfarten i Vaggeryd. Detta för att inte all trafik till och från området ska behöva ske via Bondstorpsvägen och Götafors skola om man inte åker "Bondstorpsvägen" runt travbanan.
(Dnr 2017/187)

Kommunfullmäktige återremitterade medborgarförslaget 2018-05-28 till kommunstyrelsen för att titta på olika alternativ till vägsträckningen. Medborgarförslaget kommer att behandlas på kommunstyrelsens arbetsutskotts sammanträde 22 maj 2019.

8. Medborgarförslag – Bygg ett plank runt ställverket vid campingen i Vaggeryd och plantera klängväxter

Ett medborgarförslag har inlämnats 2017-08-17 med förslag att kommunen bygger ett plank runt ställverket vid campingen i Vaggeryd och planterar klängväxter. På ena sidan om ställverket kan man jämna marken och upplåta två ställplatser för husbilar.
(Dnr 2017/190)

Medborgarförslaget kommer att behandlas på kommunstyrelsens arbetsutskotts sammanträde 22 maj 2019.

9. Motion – Kanotled genom Waggeryd

Av fullmäktigeledamoten Lennart Karlsson (-) väckt motion 2018-01-29 med förslag gällande kanotled genom Waggeryd.
(Dnr 2018/039)

Motionen har remitterats till kultur- och fritidsnämnden och tekniska utskottet, som inkommit med yttrande till kommunledningskontoret.

Motionen kommer att behandlas på kommunstyrelsens arbetsutskotts sammanträde 22 maj 2019.

10. Motion – Underlätta för unga att tillfälligt låna idrotts- och fritidsutrustning

Av fullmäktigeledamoten Ewa Magnusson (L) väckt motion 2018-01-29 med förslag att underlätta för unga att tillfälligt låna idrotts- och fritidsutrustning.
(Dnr 2018/040)

Kommunstyrelsen beslutade 2018-10-03 att återremittera ärendet till kultur- och fritidsnämnden med uppdrag att efter en dialog med föreningar komma tillbaka med ett förslag om hur det ska gå till att förverkliga motionens intention samt ge ett svar på att-satsen i motionen.

11. Motion – Offentliga ärendens arbetsgång på kommunens hemsida

Av fullmäktigeledamöterna Magnus Thelin (L), Atcha Adinda (L) och Ewa Magnusson (L) väckt motion 2017-12-04 med förslag att :

Kommunfullmäktige ser till att medborgarna kan följa offentliga ärendens arbetsgång från förslag till verkställighet på kommunens hemsida.

Den enskilde medborgaren får följa en helhet där alla steg i processen går att se och att ansvariga politiker och tjänstemän för ärendet i varje fas redovisas/specificeras. Det bör också redovisas var i processen ärendet ligger just nu och vem som är ansvarig samt när ärendet påbörjas och avslutas i varje fas.

Icke sekretessärenden utan endast offentliga ärenden.
(Dnr 2017/317)

Motionen har remitterats till kommunledningskontoret för yttrande. Det pågår ett omfattande arbete kring att offentliggöra handlingar på kommunens hemsida.

Motionen kommer att behandlas på kommunstyrelsens arbetsutskotts sammanträde den 12 juni 2019.

12. Motion – Grusning av boulebanan i Hok

Fullmäktigeledamoten Klas Gustavsson (-) har lämnat in en motion 2018-05-08 med förslag att Vaggeryds kommun grusar boulebanan i Hok.

(Dnr 2018/143)

Motionen har remitterats till kultur- och fritidsnämnden för yttrande. Kultur- och fritidsnämnden har återremitterat ärendet till kommunstyrelsens tjänstemannaberedning för utredning av ansvarsfrågan för boulebanan. Motionen har remitterats till tekniska nämnden, svar väntas under juni 2019. Ärendet tas upp i kommunstyrelsens arbetsutskott augusti 2019.

13. Motion – Utveckling av friluftsområdet Movalla

Fullmäktigeledamoten Tommy Ottosson (S) har lämnat in en motion daterad 2018-05-30 med förslag att cykelbanan söder om Movalla görs i ordning så att fler, inte minst yngre kan använda den. Att kommunen arbetar för att ytterligare utveckla detta grönområde.
(Dnr 2018/205)

Motionen har remitterats till kommunledningskontoret för yttrande, som sedan har överlämnat det till kultur- och fritidsnämnden för inhämtande av synpunkter för att besvara motionen.

14. Medborgarförslag – Förbud mot tiggeri i kommunen

Ett medborgarförslag har inlämnats 2018-08-24 med förslag att förbjuda tiggeri i Vaggeryds kommun.
(Dnr 2018/215)

Medborgarförslaget behandlas vid kommunfullmäktiges sammanträde 2019-04-29.

15. Motion – Tillgängligheten Skillingaryds Centrum

Fullmäktigeledamoten Lennart Karlsson (EMP) har lämnat in en motion daterad 2018-10-29 med förslag att kommunfullmäktige beslutar att ge tekniska nämnden i uppdrag att undersöka möjligheten och behovet av en ny undergång och dess placering, avsedd för motorfordon i Skillingaryd. Detta för att underlätta förbindelsen östra och västra Skillingaryd och dess centrum.
(Dnr 2018/275)

Motionen har remitterats till tekniska nämnden för yttrande.

16. Motion – Porrfilter i skolan

Fullmäktigeledamoten Klas Gustavsson (EMP) har lämnat in en motion 2018-11-13 med förslag att Vaggeryds kommun inför webbfiltrering i skolan gällande porr, våld och illegal nedladdning av upphovsrättskyddat material.

(Dnr 2018/289)

Motionen har remitterats till barn- och utbildningsnämnden för yttrande, som inkommit med yttrande.

Motionen kommer att behandlas på kommunstyrelsens arbetsutskotts sammanträde 12 juni 2019.

17. Motion – Kolonilotter i Skillingaryd

Fullmäktigeledamoten Klas Gustavsson (EMP) har lämnat in en motion 2019-01-28 med förslag att:

- Vaggeryds kommun upprättar kolonilotter i Skillingaryd för uthyrning till privatpersoner och kommunal verksamhet. Kolonilotterna ska samordnas i föreningsform.
- Vaggeryds kommun utreder möjligheten till att koloniföreningen kan utnyttjas av kommunens sociala verksamheter. Placering och utformning av kolonilotterna ska då beaktas med hänsyn till aktuella verksamheter och brukare.

(Dnr 2019/036)

Motionen har remitterats till kommunledningskontoret och tekniska nämnden för yttrande.

18. Medborgarförslag – Container på återvinningscentralen i Vaggeryd för överblivna fönster och dörrar från renoveringar

Ett medborgarförslag har inlämnats 2019-01-16 med förslag att det ställs upp en container på återvinningscentralen i Vaggeryd där man kan lämna och hämta överblivna fönster och dörrar. Förslaget gör att det som slängs minskar och att åter-användningen ökar.

(Dnr 2019/022)

Medborgarförslaget har remitterats till Kommunalförbundet Samverkan Återvinning och Miljö (SÅM) för yttrande.

19. Motion – Ställplats för husbil och husvagn i Bondstorp

Fullmäktigeledamoten Klas Gustavsson (EMP) har lämnat in en motion daterad 2019-02-19 med förslag att Vaggeryds kommun skapar en ställplats för husbilar och husvagnar i Bondstorp (Dnr 2019/054)

Motionen har remitterats till kommunledningskontoret för yttrande. Den kommer att behandlas på kommunstyrelsens arbetsutskott 12 juni 2019.

20. Motion – Närvaro/yttranderätt för politiska motionärer

Fullmäktigeledamoten Klas Gustavsson (EMP) har lämnat in en motion daterad 2019-02-19 med förslag att:
Vaggeryds kommun ger politiska motionärer rätt att närvara och yttra sig vid de utskott och nämndmöten som behandlar deras motioner.
(Dnr 2019/055)

Motionen har remitterats till kommunledningskontoret för yttrande.

21. Medborgarförslag – Stängsel runt järnvägen i Hoks tätort

Ett medborgarförslag har inlämnats 2019-01-31 med förslag att stängsel sätts upp runt järnvägen i Hoks tätort.
(Dnr 2019/041)

Medborgarförslaget har överlämnats till tekniska nämnden för beredning och besvarande, som sedan ska delges kommunfullmäktige.

22. Medborgarförslag – Gratis tillgång för Pensionärer till kommunens badhus på vissa tider under veckans alla dagar då badhuset är öppet

Ett medborgarförslag har inlämnats 2019-02-15 med förslag om gratis tillgång för pensionärer till kommunens badhus på vissa tider under veckans alla dagar då badhuset är öppet.

(Dnr 2019/050)

Medborgarförslaget har överlämnats till kultur- och fritidsnämnden för beredning och besvarande, som sedan ska delges kommunfullmäktige.

23. Motion – Politiskt mål för Stigamo

Fullmäktigeledamoten Klas Gustavsson (EMP) har lämnat in en motion daterad 2019-03-21 med förslag att Vaggeryds kommun antar ett politiskt mål gällande Stigamoprojektet. Målet ska vara att Stigamoprojektet ska ge minst 10% vinst beräknat på den totala kostnaden. Exempel: 500 miljoner i investeringskostnad = minst 50 miljoner i överskott.

(Dnr 2019/095)

Motionen har remitterats till kommunledningskontoret för yttrande.

24. Medborgarförslag – Riv huset på Källeliden närmast järnvägen och bygg lekplats på planen

Ett medborgarförslag har inlämnats 2019-02-26 med förslag att det fallfärdiga huset på Källeliden närmast järnvägen rivs. Bygg lekplats och/eller parkering på planen och gör miljön lite trevligare.

(Dnr 2019/064)

Medborgarförslaget har överlämnats till tekniska nämnden för beredning och besvarande, som sedan ska delges kommunfullmäktige.

25. Medborgarförslag – Utred nyttan av de avspärningar som finns i Hoks södra del efter ombyggnaden till en utfart rondellen Jönköping-Vrigstad

Ett medborgarförslag har inlämnats 2019-03-19 med förslag att tillsätta en utredning för att fastställa om de avspärningar som finns i Hoks södra del är till nytta efter ombyggnaden till en utfart rondellen på vägen Jönköping-Vrigstad. Utred om inte hela området borde vara ett max 30 km område istället.

(Dnr 2019/090)

Medborgarförslaget har överlämnats till tekniska nämnden för beredning och besvarande, som sedan ska delges kommunfullmäktige.

13

Delgivningar

KS 2019/004

Delgivningar

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige lägger delgivningarna till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Följande handlingar delges kommunfullmäktige:

- Länsstyrelsen i Östergötland, beslut 2019-05-06, Tillsyn över överförmyndarna i Värnamo, Vaggeryd, Gnosjö och Gislaveds kommuner

Överförmyndarna i Värnamo, Vaggeryd, Gnosjö
och Gislaveds kommuner
Överförmyndarkansliet GGVV
331 83 Värnamo

Tillsyn över överförmyndarna i Värnamo, Vaggeryd, Gnosjö och Gislaveds kommuner

Redogörelse för ärendet

Länsstyrelsen har mottagit en anmälan mot överförmyndarna i Värnamo, Vaggeryd, Gnosjö och Gislaveds kommuner. I anmälan har i huvudsak följande anförts. I januari 2018 infördes nya rutiner vid åldersuppskrivning av ensamkommande barn hos överförmyndarkansliet i Värnamo. Uppdraget som god man ska inte längre upphöra när barnet fyller 18 år, utan överförmyndaren ska göra en egen bedömning av åldersfrågan och sedan genom beslut avsluta godmanskapet. Eftersom överförmyndaren förlitar sig på Migrationsverkets bedömning, som i sin tur grundar sig på en medicinsk bedömning som är både motsägelsefull och ifrågasatt, blir överförmyndarens bedömning helt meningslös och bör avskaffas. Överförmyndarens beslut kan överklagas men beslutet gäller från beslutsdagen. Detta innebär bland annat en komplicerad hantering i den händelse att överklagandet skulle bifallas. Någon information om från vilken tidpunkt beslutet gäller lämnas inte. När överförmyndaren fattat beslut om att godmanskapet ska upphöra meddelas god man detta i efterhand per post, vilket innebär att god man under några dagar är ovetande att hans förordnande har upphört. Detta är helt oacceptabelt och är troligen oförenligt med gällande rättspraxis. När uppdraget som god man är avslutat begär överförmyndaren in redovisning för uppdraget fram till uppdraget avslutades. Regler för arvode, kostnadsersättning och reseersättning för denna tiden saknas. Vidare begär överförmyndaren in kontobesked daterat till den dag då uppdraget upphörde. Ingen känd bank kan utfärda ett kontobesked daterat bakåt i tiden. Nya arvodesregler infördes för god man den 1 januari 2018. Någon tydlig information om innebörden av dessa har inte lämnats och någon överenskommelse om dessa har aldrig träffats. Anmälaren yrkar i första hand att rutinen att överförmyndaren ska besluta om upphörande av godmanskap för ensamkommande barn ska avskaffas, i andra hand att överförmyndarens beslut ska börja gälla två veckor efter beslutsdagen. När nya regler införs ska dessa i god tid, skriftligt och tydligt, meddelas god man för möjlighet att godkänna förändringen eller avsäga sig uppdraget.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen utövar tillsyn över överförmyndare i enlighet med 19 kap. 17 § föräldrabalken (1949:381) (FB). Granskningen är av rättslig art och avser främst en kontroll av att överförmyndaren följer de regler som gäller vid verksamhetens förfarande. Granskningen är inte avsedd att ersätta prövning i domstol. Länsstyrelsen kan inte utöva tillsyn över gode män eller förvaltare, sådan tillsyn ligger inom överförmyndarnas uppdrag.

Åldersuppskrivning av ensamkommande barn

Justitieombudsmannen, JO, har den 8 juni 2017, dnr 6894-2016, uttalat följande vad gäller vilken verkan Migrationsverkets beslut om åldersuppskrivning har för överförmyndare och överförmyndarnämnders verksamhet. Ett godmanskap för ett ensamkommande barn är förenat med betydande rättsliga och faktiska verkningar. Det finns inte någon särskild reglering som innebär att Migrationsverkets åldersbedömningar gäller inom överförmyndarens verksamhetsområde. Det är därför överförmyndarens uppgift att göra en egen åldersbedömning när det finns anledning till det i enlighet med lagen (2005:429) om god man för ensamkommande barn med beaktande av de syften som bär upp den lagen. Naturligtvis ska Migrationsverkets åldersbedömning och underlaget för den beaktas vid överförmyndarens egen åldersbedömning. Om överförmyndarens åldersbedömning mynnar ut i att huvudmannen är 18 år eller äldre, kan det inte jämföras med att "barnet fyller 18 år" och godmanskapet därför upphör automatiskt utan ett särskilt beslut. Istället bör en sådan situation betraktas som att någon god man uppenbarligen inte längre behövs (1 § och 5 § första stycket p. 4 lagen om god man för ensamkommande barn). Då ska godmanskapet upphöra genom att nämnden fattar ett särskilt beslut om det.

Länsstyrelsen finner, mot bakgrund av JO:s uttalande, inte skäl att anmärka eller rikta kritik mot överförmyndarnas rutin avseende frågan.

Beslut om entledigande som god man m.m.

Av 20 kap. 6 § FB framgår att överförmyndarens beslut i ett ärende enligt föräldrabalken överklagas hos rätten. Vidare framgår av 20 kap. 8 § FB att ett beslut som överförmyndaren eller rätten meddelar i ett ärende om förmynderskap, godmanskap eller förvaltarenskap enligt denna balk gäller omedelbart även om beslutet överklagas.

Länsstyrelsen konstaterar att överförmyndarens beslut enligt gällande lagstiftning gäller omedelbart, även om beslutet överklagas. Länsstyrelsen har ingen möjlighet att ändra lagstiftningen. Det förhållande att överförmyndarens beslut gäller omedelbart kan medföra att ställföreträdaren är ovetandes om att denne blivit entledigad. Det åligger överförmyndaren att ha en god rutin för hanteringen av sådana situationer. Det har i ärendet inte framkommit några uppgifter som tyder på att så inte finns. Det har inte heller framkommit uppgifter om att ställföreträdare inte har fått det arvode eller den ersättning som denne haft rätt till.

Vad avser frågan om datering av kontobesked konstaterar Länsstyrelsen att datera en handling normalt innebär att förse handlingen med dagens datum, till exempel dagen för när en handling upprättats. Att en handling ska vara daterad till ett visst datum innebär därför oftast att handlingen också måste vara upprättad samma dag. Ett kontobesked kan emellertid omfatta ett visst tidsintervall och omfatta tiden till och med dagen uppdraget upphörde.

Sammanfattningsvis finner Länsstyrelsen inte skäl att rikta kritik mot överförmyndarna i frågorna om entledigande. Inte heller i övrigt finner Länsstyrelsen skäl att rikta kritik mot bakgrund av vad som anförts i anmälan.

Sammanfattning

Länsstyrelsen finner ingen anledning att rikta kritik mot överförmyndarna. Ärendet föranleder ingen mer åtgärd eller uttalande från Länsstyrelsens sida.

Linnea Hjorter
Länsjurist

Marielle Pettersson
Länsjurist

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Du hittar information om hur länsstyrelsen behandlar personuppgifter på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Kopia till

G

Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen i Värnamo kommun, kontaktcenter@varnamo.se

Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen i Vaggeryd kommun, info@vaggeryd.se

Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen i Gnosjö kommun, kommun@gnosjo.se

Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen i Gislaved kommun, kommunen@gislaved.se

Öfm-pärm

Bilaga till

Överförmyndarna i Värnamo kommun, Vaggeryd, Gnosjö och Gislaveds kommuner

Öfm-pärm